

Malenkovo ofenzyva prieš Adenauerį: pažadai gražinti belaisvius ir kita...

Maskva. — Atvyko į Maskvą rytų Vokietijos delegacija iš 17 žmonių, Malenkovo pakviesta. Delegacijos pirmininkas O. Grotewohl pasmerkė Amerikos, Anglijos, Prancūzijos siūlymą sudaryti JT komisiją, kuri prižiūrėtų Vokietijos laisvų rinkimus. Tai esą būtų kišimasis į vidaus reikalus; pritarė Maskvos planui padaryti Vokietiją neutralią.

Maskva vokiečius priėmė su didžiausiomis iškilėmis. Po dviejų dienų gėrimo ir posėdžiavimo pasirašyta sutartis. Joje Sovietai pasizada: 1. Nuo ateinančių metų pradžios nebeimti

iš Vokietijos reparaacijų; 2. paleisti kai kuriuos karo belaisvius (o jų dar turi apie 300,000); 3. pristatyti maisto produktų, anglies ir kt. už 147 su puse mil. dolerių; okupacinei kariuomenei išlaikyti teimti tik 5% rytų Vokietijos pajamų.

• **Raud. Kiniėje**, kaip praneša iš ten išvyti misionieriai, plinta miego liga. Vienoj provincijoj per porą mėnesių mirė nuo jos 250 vaikų.

Manoma, Malenkovas pakvietė delegaciją tam, kad sudarytų propagandą prieš Adenauerį rugsėjo 7 rinkimuose.

Vakarai perskilo dėl Indijos

Lodge tikisi Amerikos nusistatymą apginsias

Jungt. Tautos. Pasitarimai dėl Korejos politinės konferencijos lig šiol ėjo politinėje komisijoje. Buvo svarstomas klausimas, kas turi konferencijoje dalyvauti. Amerika laikėsi minties, kad dalyvautų tos valstybės, kurios dalyvavo kare. Ji pritarė Australijos ir Zelandijos pasiūlymui, kad Sovietų Sąjunga gali dalyvauti konferencijoje, jeigu to pagei-

daus antroji pusė, vadinas, agresoriai. Taigi Sovietai, jei norės, galės būti prie agresorių stalo.

Amerika pasisakė prieš Indijos dalyvavimą, nes pietų Korejos prezidentas nesutinka dalyvauti tokioje konferencijoje, kurioje būtų Maskvai palankios Indijos atstovas. Kita vertus, jei Indija nori dalyvauti, tada nemažesnio intereso Korejoje

turi ir Japonija bei Formoza. Lig šiol paaikėjo tik 17 valstybių, kurios su Amerika balsuos prieš Indiją. Britanija su savo satelitais palaiko Višinskio siūlymą už Indiją. Kad Indija būtų išrinkta, reikia 32 balsų.

Patį Indija lig šiol neatsisako nuo dalyvavimo, nors savo tarpe buvo sutarta, kad ji savo kandidatūrą pati atsiims. Švedija, kurią siūlė Višinskis, pati atsisakė. Ji ir Norvegija remia Indiją. Taip pat Izraelis.

Tarp Amerikos ir Britanijos skiriasi nuomonės ir dėl konferencijos pobūdžio: Amerika pasisako už "dviejų pusių" konferenciją, Britanija už "apvaliojo stalo" konferenciją.

Amerikos ast. Lodge tikisi, kad pilnaties posėdyje jo siūlymas laimės.

Italijos vyrausybe pasitikėjimą gavo

Roma. — Dvi dienas svarstė senatas naujos Italijos vyrausybes planus ir 140 balsų prieš 86 ir 10 susilaikius išreiškė vyriausybei pasitikėjimą. Pella

vyriausybe be pačių krikščionių demokratų parėmė liberalai, respublikonai, monarchistai ir apie pusė nepriklausomų senatorių. Saragato socialistai su fašistais susilaikė, o Nenni socialistai su komunistais balsavo prieš. Jei taip eis ir parlamente, tai Italija turės vyriausybę, nors ir trumpam laikui.

Balkanų sąjunga pairs?

Atenai. — Balkanų sąjunga tarp Graikijos, Jugoslavijos ir Turkijos, kuri turėjo reikšti bendrą apsaugą nuo Sovietų pavojaus, paskutiniu metu nerodo jokio veiklumo. Sovietų siūlymai su kiekviena iš tų valstybių pagerinti santykius sukėlė nuomonę, kad neverta su Sovietais pyktis. Tą nuotaiką dar labiau sovietai palaikė, skirdami Graikijos nukentėjusiems nuo žemės drebėjimo 250,000. Su panašia dovana prisidėjo ir Bulgarija. Tokiu būdu Jugoslavija išrinkta iš bendros saugumo juostos Europos rytų pietuose.

PERSIJAI REIKIA PINIGŲ, PINIGŲ

Teheranas. — Šachas pareiškė, kad valstybė visiškai nuygyventa. Pirmiausias reikalas gauti iš kur nors pinigų, nes bus bankrotas. Žurnalistų paklaustas, ar imtų juos iš Persijos, šachas atsakė, kad ims, iš kur gaus.

Paaikėjo, kad žinios apie Fatemi, užsienių reikalų ministerio nulinėvimą netikros. Jis dar kur nors slapstosi.

Komunistų vis dar knibžda valdžioje

Washingtonas. — Senatorių komisija pateikė savo pranešimą apie komunistų ir sovietų agentų veiklą Amerikos val-

PUSĖ MILIJONO UŽ KALĖJIMĄ

Vogeler, tarptautinės telefono ir telegrafo bendrovės atstovas Vengrijoje, kuris buvo komunistų suimtas ir sėdėjo kalėjime, dabar pareiškęs savo bendrovei ieškinį pusės mil. dolerių.

Mahammed Reza Pahlevi, Persijos šacho, kuriam tik 33 metais, nepažįsi. Tik prieš kelias dienas jis nusileido Romos aerodrome britų lėktuvu prisilėgtas, lyg visai sunaikintas. Dabar grįžęs į Bagdadą, šypojos korespondentam tvirtu savim pasitikėjimu ir pažadėjo valdyti taip, kad "krašte būtų draugingumas ir broliškumas." O kai įšvilko į jį sostinės atgabentą paauksuotą karinę uniformą ir išlipo jau Teherano aerodrome, min. pirminin-

kas Zahedi ir kiti jį sutikusieji suklaupė ir bučiavo šachui kojas. Nebepažįsi ir Mossadegho. Jo rūstybė buvo išvysusi šachą į užsienius; buvo priverstus šacho paskirti naują min. pirmininką Zahedi bėgti į kairius. O dabar Mossadeghas prisistato savo juodu automobiliu naujam pirmininkui, duodasi suimamas ir apkalinamas. Ir tas Zahedi, už kurio galvą Mossadeghas buvo paskyręs atlyginimą, dabar Mossadeghui taria: ramybė teesie su tavim....

Plomaretų savęs pažinti ir diplomatai, nes nemalonu. Kai šachas atvyko į Romą, jo "nepastebejo" nei Italijos užsienių reikalų ministerija, nei pati Persijos atstovybė. Dabar jį Romos aerodromą atskubino išleisti šacho atgal į Persiją ir jos atstovas. Bet jis šacho nebuvo priimtas. Šachas lenksis iš kelio ir tiem diplomatam, kurie jo nelaimėje nebuvo "patebėję"...

Viskas keičiasi staigiais persų pasakoje. Tik nesikeičia Persijos artimo ir tolmo kaimynų apetitai. Jau pora šimtų metų dėl Persijos, to žemės ploto, kuris apie dešimt kartų didesnis už Lietuvą ir turi 19 mil. gyventojų, dantis pakabinę Maskva ir Londonas. Maskva įsikibusi į Persijos šiaurinę dalį, Londonas į pietinę. Maskvos plantuose įrašyta — per Persijos žemes prasikirsti langą į Persijos įlanką ir vandenyną ir iš ten kontroliuoti Britų kelius į Indiją. Britai budi, kad to nebūtų, o dar daugiau jiems rūpi Persijos nafta, kuri per metus duodavo britam per milijardą dolerių pajamų.

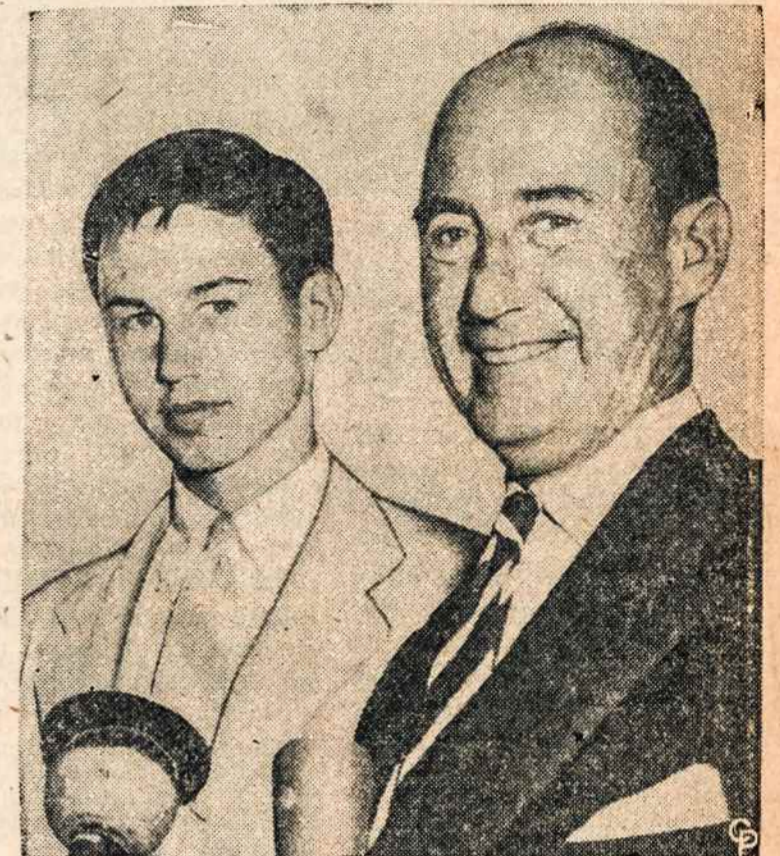
• **Vokiečių pastorius** ir tyrinėtojas J. Spanuth paskelbė, kad jis suradęs pasakinę Atlantidos likučius. Ji buvusi tik 9 kilometrai nuo Helgolando salos. Liekanos yra 3500 metų senumo.

• **Vokietijoje** keturi mėgėjai įsitaisė balioną ir pakilo į 8000 pėdų aukštį. Ten balionas sprogo, ir visi keturi žuvo.

• **Kodėl 'is vogė?** San Francisco buvo suimtas vienas vagilius. Jis pareiškė, kad kalėjime jis gali būti blaivus. Negaledama nugalėti noro pasigerti, jis geriau ryžesis pavogti ir vėl pakliūti į kalėjimą.

Sultonas išvytas, tegyvuoja sultonas

Maroko. — Prancūzijos vyriausybė apsisprendė paremti pašą El Glaoui, kuris yra prancūziškas ir kuris pasirūpino nušodinti ligšiolinį sultoną Youssef nuo sosto. Prancūzai jo sprendimą pripažino ir Youssef ištrėmė į Korsikos salą su žmonom ir dukterim. Į sostą iškilmingai įkeltas dabar

ADLAI E. STEVENSON, buvęs demokratų kandidatas į prezidentus 1952 m., grįžo į New Yorką iš ilgos kelionės po pasaulį. Jis pareiškė, kad pasaulis "žingsnis po žingsnio laimi šaltąjį karą" ir kad "visu viltys yra sudėtos į JAV vadovavimą." Greta jo sūnus John Pell.

PERSIJOJE MASKVA PRAKIŠO

O ar laimėjo anglai?

Maskva buvo aktyvesnė. Jau anksčiau ji suspėjo prisijungti mohammedonišką Samarkandą. 1940 rudenį Molotovas su Ribbentropu derėjosi dėl Persijos, lyg jau britų ten nebūtų buvę. Kai su Ribbentropu neįsitaisė, Maskva norėjo įkopti į Persiją, pasilypdama ant Amerikos pečių. Tada, karo metu, pro Persijos uostus Amerika gabenjo pagalbą Sovietam. Sovietai naudojosi ne tik ta pagalba. Ją per Persiją atsiimdami, suko ten reikalingus saulizdus. Pirmiausias toks lizdas buvo susuktas Azerbeidžane, Persijos šiaurėje, kurią Sovietai buvo okupavę, o jų agentai paskelbė sovietinę respubliką. Jau rengėsi Maskva jį prisijungti kaip ir Baltijos valstybes. Bet čia ir trečiasis tolimiausias kaimynas įsikio — prezidentas Trumanas pasakė savo veto, ir per Jungtines Tautas pareikalavo, kad Sovietai išsinešdintų iš Azerbeidžano. Kaip šuva, parodytas lazda, Sovietai išsinešdino, o gyventojai sovietininkus gaudytė išgaudė.

Su Mossadegho atėjimu į valdžią 1951 pakilo patriotinis noras nusikratyti ir anglais. Ir nežinia, kas Mossadeghui buvo svarbiau: ar Persijos atspalaidavimas nuo anglių ar jo asmeninis valdžios troškimas. Bet bėgdamas nuo anglių, jis naudojosi komunistų ir Maskvos parama. Dar rugp. 10 užmezgė derybas su Maskva dėl naftos. Maskva jau beveik laimėjo. Amerikos intervencija Persijoje nieko negelbėjo. Tik Mossadeghas, vairuodamas prieš Vakarus, perdaug staigiai pasuko Rytų link, neišlaikė pusiausviro ir pats iškrito.

Perversmas iš naujo sudavė Maskvai per ištiestus nagus. Tik Maskva iš ipratimo ir čia kaltina ne anglus, bet Ameriką.

Ar naujoji vyriausybė bus palanki anglam, tuo tarpu dar sunku pasakyti. Pahlevi, šachas, visada buvo laikomas jiems palankus. Bet pats Zahedi ragavo anglių kalėjimo. O ir nacionalizacijos rato vargiai bepasuksi atgal. Tad lieka tik kelias naujom derybom naujais pagrindais.

Lenkija visada buvo garsi savo moterim. Rusija savo vodka. Surusintos ir subolševikintos Lenkijos ženklą turim prieš akis — tai lenkė su buteliu vodkos rankoje. Ji sveikina Korejoje neutraliosios komisijos narius švedus ir šveicarus.

LOZORAITIS VLIKO BENDRADARBIAVIMO NENORI

Eltos Informacijose rugpiūčio 20 d. paskelbtas Vliko pirmininko p. Krupavičiaus pareiškimas dėl pasitarimų su Lozoraitis atstovų skyrimo reikalais. Krupavičius ten kalba, kad ankstesnius susitarimus Berne 1946 ir Paryžiuje 1947 Lozoraitis pavadino "atgyvenusia filosofija" ir jų nesilaikė. Nesilaiko ir dabar, skirdamas be Vliko žinios atstovus—

pareiškė Vliko pirmininkas M. Krupavičius Eltos atstovui

Berne Gerutj, Stockholme Žilinską, Kolumbijoje Sirutj. Paskutiniame pasitarime su Lozoraitis Romoje, kur buvo nuvykusia filosofija" ir jų nesilaikė. Nesilaiko ir dabar, skirdamas be Vliko žinios atstovus—

mas su Vliku atstovų skyrimo reikalui... Min. Lozoraitis iš esmės čia Vliko bendradarbiavimo nenori."

• **Bielefelde**, Vokietijoje, jaunas vokiečių iš džiaugsmo, kad susilaukė sūnaus, vienu atsilikvėpimu išgėrė visą butelį "stejnhaegerio" — kaduginės degtinės. Bet tuoj pat nuvirto negyvas.

Streikas Prancūzijoje nuslūgsta

Paryžius. Pagaliau streikas visiem nusibodo, ir rugpiūčio 21 vyriausybė susitiko tartis su dviem darbininkų sąjungom — katalikų ir socialistų — baigti streiką.

Vyriausybė pasižadėjo: 1. skirti komisiją, kuri prieš rug-

sėjo pabaigą paruoštų algų pakėlimo projektą; 2. nebausti streikavusių; 3. prieš imantis taupumo priemonių tartis su darbininkų sąjungom.

Tos dvi sąjungos paragino darbininkus grįžti prie darbo. Komunistai ragino streikuoti toliau ir protestavo, kad su komunistų žinioje esančia darbininkų sąjunga vyriausybė nesitaria. Komunistų rankose daugiausia yra geležinkeliečiai. Vieniems raginant streikuoti, kitiem dirbti, darbas pamažu prasideda, bet dar neįeina į normalią vagą.

• **Italų inžinieriai** ir amerikiečių ekspertai planuoja didžiausią pasaulio tiltą, kuris sujungtų Sicilijos salą su Italija.

• **Naujai paleistieji** iš komunistų nelaisvės Korejoje kalba apie tuos pačius komunistų žiaurumus su belaisviais.

PRIE ATOMINĖS ENERGIJOS KOMISIJOS prez. D. Eisenhowerio sudarytas specialus komitetas pirmą kartą susirinko posėdžiui Washingtone. Jam pavesta patyrinėti darbo sąlygas atominės energijos imonėse, kad būtų išvengta grasomo streiko. Komiteto pirmininku yra paskirtas Cyrus S. Ching. Iš kairės į dešinę matome: Rev. Leo C. Brown, St. Louis, Mo.; Ching, and Peter Mauro, Atlantic City, N. J. Užpakal. eilėje, iš kairės į dešinę: Arthur M. Ross, Berkeley, Calif.; Philip Weill, Detroit, and Thomas Holland, Ft. Lauderdale, Florida.

Kas yra Teresė Neumann:

LUISE RINSER

Ji gulėjo arti mirties

5.

Ivykis gesinant namą buvo pradžia, iš kurios vynuojosi karštas ginčas tarp gydytojų, tarp kurių buvo ir rimtų mokslininkų. Ginčas kilo tik dėl vieno klausimo: ar Teresė dar galėjo pareiti namo, ar ji tuojau buvo suparalyžuota.

Daugumas mokslininkų manė, kad viskas priklauso nuo atsakymo į klausimą: ar ji dar galėjo eiti, ar buvo tuojau suparalyžuota? Nuo to priklausė ir patikimumas jos neišaiškina — ar gal būt stebuklingu — pagijimu ir jos asmeniu: ar ji yra isterikė ar ne, ar nuostabūs su ja reiškiniai nuo 1927 iki dabar yra isterikos reiškiniai ar antgamtinio pobūdžio; ar jai rodoma pagarba yra teisinga ar milijonai žmonių duodasi patologiškas komediančių apgaudinėjami.

Teresė visada tvirtino — ir dar tada, kai ji visai nesuprato, kokios reikšmės gali turėti tie jos tvirtinimai — kad ji dar kelis mėnesius galėjusi pavaikščioti, iki nauji priepuoliai ją visiškai paguldė į lovą... Ginčas dėl to tarp gydytojų kilo, nes prof. Wunderle tvirtino, jog Teresė jam pasakojusi, kad po ano nelaimingo ryto ji "negalėjusi vaikščioti."

Taigi truputį sustokime prie tos keistos ir jaudinančios Teresės ligos istorijos.

TERESĖ NEPASIDUODA LIGAI

Po nelaimingo atsitikimo Teresė pasiekė namus vargingai, sunkiom kojom, lyg jos būtų užtirpusios. Nesiskųsdama ir nesibaimindama, ji reguliškai kartojo lovą. Ji pamėgino dar nueiti į tvartą, kad atliktų rytinę ten ruošą. Bet ji negalėjo susilenkti. Skausmai kryžiuje aštrėjo. Prisdėjo dar stiprus noras išsivesti, tąšamas. Po kelių dienų lovoje atrodė, kad viskas pagerėjo. Teresė atsikėlė ir pamėgino dirbti. Buvo sunku, tačiau Teresė buvo sau kieta, veikli ir norėjo prisiversti pagyti.

Veltui. Po kelių savaičių, 1918 balandį, darbe ją ištiko

antras priepuolis. Aukštelininkai ji nuvirto laiptais rūsyje, susitrenkė pakaušį ir neteko sąmonės. Galvoje pasirodė žaizda, kuri ilgai pūliavo. Paliko jai stiprūs ir nuolatiniai galvos skausmai, ir netrukus pasireiškė pūslės, žarnų sutrikimai. Ji turėjo pasiduoti ir gulėti lovoje.

Po kurio laiko padėtis rodėsi vėl pagerėjus, paliko tik aštrūs galvos skausmai. Ją nugabeno į Waldasassen ligoninę. Ten ją gydė ypatingai nuo "vidurių nustumimo". Provincijos ligoninėse tada dar nebuvo rentgeno aparatų. Jeigu tada būtų buvę galima rentgeno fotografija konstatuoti organiskus stuburkaulio sužalojimus, tai visos Teresės kančios būtų buvusios išaiškintos kaip natūralus reiškinys. Bet visi gydytojai pažymėtinius Teresės stuburkaulio skausmus permažai atsižvelgė, ir nebuvo niekad nustatyta neginčijamai, kad jos stuburkaulio būta organiskų sužalojimų. Kai nebuvo galima surasti medicininio paaiškinimo, tarta dėl diagnozės — "isterija"; tiesa, tai buvo padaryta kiek vėliau. Waldasassen ligoninėje buvo tenkinamasi gydyti vidurių skausmus, nors jau tada pasireiškė savotiški mėšlungiai, iš kurių Teresė buvo išgydyta tik po devynių metų. Kiekvieną kartą, kai Teresė krypteldavo į šoną ar susilenkdavo, ji netekdavo sąmonės, jos sanariai susitraukdavo ir visas kūnas sustingdavo; tai buvo vaizdas, kuris visus gąsdino ir kuris jokiam gydytojui nepakišo minties, kad visų tų reiškinų priežastis galėjo būti labai aštrūs skausmai.

Kai Teresė, jos pačios reikalavimu, po šešių savaičių buvo iš ligoninės paleista, gydytojas pareiškia, kad ją išleidžia jos pačios atsakomybe, nes ji nėra pagydyta.

Parkilus namo, ji mėgino dirbti, bet ją ištiko vėl priepuolis: aukštelininkai ji nukrito nuo kopėčių ir viršugalviu trenkė į žemę; ją rado be sąmonės ir mėšlungiškai tąsomą. Vėl galvos skausmai, ir ji greitai

taip pastebėjo labai blogai atrodanti. Po kelių savaičių lovoje ji vėl prisivertė atsikelti ir dirbti. Jos gyvastingumas ir jos valia nenorėjo ligai pasiduoti. Bet jos jėgos buvo išsekusios. Nuo tam tikrų judesių kartojosi aštrūs mėšlungiai — sykių be sąmonės išbuvo šešias dienas. Stiprėjo ir kiti skausmai. Jau tada, 1918, ji tegalėjo valgyti kisielių ir košę.

GYVAS LOZORIUS

Pagaliau 1918 spalį mėn. senas apskrities gydytojas Dr. Burkhardt tarėsi suradęs tikrąją jos kančių priežastį. Kai jis apčiuopė ir išbarškino jos stuburkaulį ir išklausė jos pasakojimų apie ligos pradžią, jis davė Teresėi suprasti, kad jos padėtį laiko apgailėtina. Jis išėjo pasėjęs joje įsitikinimą, kad ji yra rimtas ligonis ir vargiai gali tikėtis pagyti, nes ir Dr. Burkhardt nieko jai negalėjo pagelbėti. Teresė pa-

sakoja, kad šitas pažinimas ją privedė iki desperacijos; ji pasijuto, kad jos visa ateitis sugriauta. Ligonis negali virsti misijų seserim. O be to — ligonis yra našta šeimai. Šita mintis jai, iš prigimties aktyviai, buvo nepakeliama. Ji pamėgino dar sykį keltis ir dirbti. Bet ketvirtas kritimas pribaižė jos skausmus. Nuo to laiko, nuo 1918 spalį mėn., ji turėjo jau nuolatos gulėti. Jos skausmai turėjo būti nepakeliami; tai galime spręsti iš morfijaus ir atrofino išlikusių receptų. Prie senųjų skausmų prisidėjo naujas: Teresė apako. Ji turėjo išbūti apakus penkeris metus, ligi "stebuklas" — jei tai nebuvo tik isterinis reiškinys — ją vėl staiga pagydė. Teresės padėtis regimai blogėjo: kankinama mėšlungių, apakus, su atsivėrusiom nuo gulėjimo žaizdom, kankinama vočių; pūslės ir žarnų sutrikimus kentėdama; paskui dar kankinama vočių viduriuose, muskulų paralyžiaus ryjant; dar prie to prisdėjo bronchitas ir aštrūs kosuliai; kurį laiką ir apkurtus, — ji gulėjo ištisais metais arti mirties — tikras lozorius pavidalas. (B. d.)

PERSIJOS PREMJEKAS MOSSADEGH, prieš jį nuvertiant, buvo sulaukęs naujo Sovietų ambasadoriaus A. Lavrentjevo, su kuriuo bičiuliškai tarėsi dėl santykių pagerinimo Sakoma, kad tai paskubino perversmą.

"Raudonoji ranka" ginkluoja sovietus

Maži vagys kariami — didelių ordenus užkaria. Tas pats su spekuliantais. Tuos, kurie rinkoj parduoda nemuituotą prekę, prižiūpa. Bet tokie spekuliantai yra tik šapelis palyginti su tais, už kurių nugaros stovi valstybė. O šiandien didžiausią spekuliaciją organizuoja sovietai — pirmiausia tam, kad susidarytų užsienių pinigų atsargas. Organizuoja tokie būdai.

New Yorke sėdi šefas Einsteinas. Jis turi advokatą Aumaną, kuris nuolat važinėja po pietų Ameriką ir artimuosius rytus. Einsteino ir Aumano žinioje yra kapitalai. Juodu perka didelius kiekius prekių ir siunčia į sovietinės Vokietijos uostus. Ten yra Robert Widawski, europinės organizacijos šefas, kuris priima prekes ir kurio dešinioji ranka N. Pfunmenbaum yra geruose santykiuose su Henri Liebermann, Berlyno juodosios rinkos viešpačiu. Per jį prekės nukeliauja į vakarinį Berlyną. Ten organizacija turi du didelius sandėlius. Iš ten, iš vakarinio Berlyno, prekės išsiuntinėjamos į Belgiją, Prancūziją, Austriją. Vienas iš tos organizacijos didžiųjų bosų sėdi Miunchene...

Šmugelio keliu gauti pinigai (o jie dideli, nes be muitų) eina mašinom, kurias Sovietai perka Šveicarijoje ir vakarų Vokietijoje ir gabena į Rusiją. Šitokiu būdu Sovietai stiprina savo ūkinį bei karinį potencialą ir be svetimos valiutos.

Kad savo šmugelinkus apsaugotų, organizacija sukūrė teroristų bandą, vardu "Raudonoji ranka." Jos uždavinys palaikyti tarp šmugelinkų di-

scipliną ir paslaptis. Jai visokios priemonės geros. Neseniai Berlyne buvo nužudytas Czarny, kuris norėjo iš šmugelinkų pasitraukti ir prabilti. Žmogžudys buvo suimtas, bet bylos metu nebuvo galima priversti liudininkus prabilti. Žmogžudys buvo nuteistas trejais metais ir septyniais mėnesiais, bet jis nieko daugiau neišdavė. Ta pati tyla buvo ir vokiečių plieno šmugelinkų byloje. Plieno pramonininkai buvo apkaltinti paleidę į apyvartą netikras markes. Tik vienas kaltinamasis buvo nuteistas šešiais mėnesiais. Kitų iš jo nepavyko išgauti. "Raudonoji ranka" savo paslaptis saugoja.

Kai vištos ginamos, o žmonės — ne.

Anglijoje džiūgaujama: kiaušinių nebetruksta; jų gamyba pakilo per metus iki 150 milijonų. Nuopelnai priskiriami Anglijos vištoms. Jos penkmečio plano neskelbė, bet tai padarė jų savininkai ir pasodino vištas į "koncentracijos tūpyklas", neleidami jais pasivaikščioti, versdami tupėti dieną ir naktį apšviestoje patalpoje. Už tai jos gausiai lesi-

• Suomijos karo lėktuvų prie Tampere aerodromo užpuolė erelis. Vargšas tik pats nuo modernio paukščio žuvo.

• Amerikiečių ekspedicija, kuri mėgino užkopti antrą didumo atžvilgiu pasaulio kalną, po 13 dienų grįžo kalno nenugalėjusi.

Tafto vietininkas

Amerikietis tuojau ji pristatytų: pavardė — Bill Knowland, iš Kalifornijos, sveria 200 svarų, buvo vartininkas futbolo komandoje, o dabar jis "garbingasis senatorius iš Formozos".

Paskutinis titulas nelabai jam patinka, nes jis nesupranta ir nemėgsta humoro, neturi fantazijos ir žaismo. Jis tik pilnas energijos, kuri perkūnais prasišveržia jo kalbose su gausiais mostagavimais rankom. Po jo kalbos esą pajunti, kad klausimas, kuris rėdės toks lengvas, iš tiesų yra sunkus, o prieš kalbą buvęs sunkus klausimas, virsta beveik nepakeliamas.

Bet jeigu draugai šį jauną senatorių pavadino iš Formozos — tai dėl to, kad jis jau eilę metų remia visa širdim ir kumščiom Čiang Kaisheką ir Formozos interesus gina tiek pat nuoširdžiai kaip ir Kalifornijos. Jis balsavo prieš Marshallio skyrimą į apsaugos ministrus, nes Marshallis "pardavė" Čiang Kai-šeką Mao Tsetungui. Prieš penkeris metus jis balsavo ir prieš Achesoną į valstybės sekretorius. Jis rėmė MacArthurą mintį žygiuoti iki Yalu upės ir aistringai siūlė pasiimti į Korejos frontą 600,000 nacionalinės kariuomenės iš Formozos. Tik Bradley įtikintas, kad daugelis kareivių būtų ir vargu dar daugiau kaip kartą pašaudę, Knowland apri-

mo. Knowland, jau 25 metų būdamas, nuėjo į politikus. Jau 35 buvo senatorius. Dabar jam 43 metai ir jau buvo svarbiausios komisijos, politinės, pirmininkas. Taftas jį pasirinko savo vietininku kaip respublikonų lyderį, kurį po Tafto mirties patvirtino ir partija. Knowland neturi nei Tafto autoritetu nei jo patirties parlamentinės taktikos gudrybėse. Bet manoma, kad Taftas jį pasirinko kaip tik dėl to, kad jis yra geriausias priešas Trumano - Achesono politikai, kurią respublikonai, nusukdami į demagogiją, pavadina išdavimo politika.

Knowland su savo partijos kitom įžymybėm — McCarthy ir kaliforniečiu Nixonu šaltas. Juodu sudaro skirtingus sparnus respublikonų partijoje.

M.

• Iš Hamburgo, Vokietijos išplaukia laivas į Karibų jūras tyrinėti jūrų gyvūnų ir augalų. Laivas turi specialius švyturius, kuriais ausviečia aplinkui per 630 metrų ir į jūros gilumą per 100 metrų. Turi taip pat elektrinius įtaisus, kuriais galima apsiginti nuo jūrų gyvūnų arba ir juos gaudyti. Ekspedicija sutruksianti apie 8 mėnesius. Bus suuktas ir jūros povandeninio gyvenimo filmas.

MOHAMMED RIZA PAHLEVI, Persijos šachas, apsuptas laikraščiu korespondentų Romoje, skaito laiška, kurį jis pasiuntė persų tautai per jo paskirtą ministrą pirmininką gen. Fazollah Zahedi, kuris nuvertė Mossadegh. Sachas jau grįžo į Teheraną.

SPAUDA

Ar nuo to galo pradėta?

Keleivis pranešė, kad "Lietuvos ir kitų komunistų užimtų kraštų socialdemokratų atstovai, susirinkę Stockholme, priėmė rezoliuciją pavergtųjų tautų išlaisvinimo reikalui. Ji buvo pasiūsta Washingtone posėdžiausiuose Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos užsienių reikalų ministeriams. Toje rezoliucijoje socialdemokratai prašo šių trijų kraštų vyriausybės spirti Sovietų Sąjungą, kad Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje ir Balkanų valstybėse būtų įvykdyti laisvi, tarptautinės komisijos prižiūrimi rinkimai."

Nutarimas skambus, bet kažin, ar jis derinasi su mūsų ligišioline pažiūra ir Baltijos kraštų padėtimi. Tokie rinkimai reikštų leisti žmonėms išsirinkti savo valdžią. Bet ką valdžia reiškia, jeigu kraštas yra okupuotas? Galėtų valdžia išaiškinti, kad aneksijos, prijungimai yra buvę prieš žmonių valią. Bet argi mums tai aiškinti reikia?

Paliekant okupaciją ir tiesiuliant "laisvius rinkimus" paskatinami bolševikai paskubinti tai, ką jie buvo sugalvoję jau pirmosios okupacijos metu Lietuvoje — deportuoti 70% visų gyventojų ir, žinoma, jų vietoje atgabenti naujų iš Rusijos. Taigi jie ir gabena, o kai prigabens svetimųjų, tada jie galės vykdyti ir "rinkimus." Socialdemokratų siūlymas reika-

lus nori pradėti ne nuo to galo.

Komunistai nervinasi dėl Kersteno

Vilnis rugp. 19 jau nervinasi, kad "vyškupams Brizgiui ir Padolskiui teko labai negarbinga rolė būti pirminiais kongresmano Kersteno informantais." Iš sekančio po to koliojimosi matyt, kad komunistams Kersteno reikalas nemalonus.

Laisvė rugp. 13 pranešė ir apie kitą komunistam nemalonų reikalą: jos buvęs redaktorius Vincas Paukštys ir dar vienas tos rūšies veikėjas lietuvis suimti ir perduoti teismui, kuris esą skiria sprendimą — deportuoti. Nors dar sprendimas nepaskelbtas, bet "Laisvė" aliarmojuje ir prašo pinigų veiklai komiteto, kuris juos gins nuo deportacijos.

Gražiai "Laisvė" kalba apie Sovietų rojų, bet kai teismas nori jos redaktorius gabenti į rojų, šaukia: gelbėkit. Kaip tas sovietų kareivis: aš nenoriu ir rojų, aš dar noriu pagyventi. Dar gražiau "Laisvė" išėina su pinigais: tik neseniai šaukė prieš pinigus, kad jie būtų skirti Kersteno rezoliucijai įvykdyti ir iširti, kaip ten Baltijos kraštuose buvo tas bolševikiškas rojus įvestas, o dabar šaukia: dėkit pinigus, kad mūsų buvusiam redaktoriui nereikėtų į tą rojų keliauti.

MAROKE prancūzai pašalino sultoną Mohammed Ben Youseff. Jo vietoje pastatytas Marrakešo pasha El Glaoui (aukštai kairėje). Apačioje matome Marroko sūkdėlius prieš sultoną.

FATHERS and SONS CAN SERVE TOGETHER

IN THE GROUND OBSERVER CORPS

A boy and his dad can work together for their country's security as civilian volunteer plane spotters. Together you can serve two hours a week to fill a vital job in our air defense network. Your time and effort can help lessen the threat of air attack on this country, and your eyes and ears can give early warning if this attack ever comes.

Wake up! Sign up! Look up!

JOIN THE GROUND OBSERVER CORPS

CALL OR WRITE CIVIL DEFENSE

Sponsor's Name

DARBININKAS

TYLIOS LENKTYNĖS BALTIOJE

Sovietų laivų statyba eina didesniu tempu negu vakaruos

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

—BY—

FRANCISCAN FATHERS

Centered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

	PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00
Foreign	\$5.50
Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Pusei metų	\$3.00
Užsienyje	\$5.50

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis

Stralsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Neįaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tiktai autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kryžius ar pareiga?

Vienam lietuvių parapijos biuletenyje padarytas priekaištas, kad vietos lietuviai nevisi ir nepakankamai remia savo parapinę mokyklą. Tai esąs ne vienos parapijos reikalas. "Čia yra visų lietuvių darbas, — pabrėžta tame biuletenyje. — Visi turėtų džiaugtis, kad parapija užsidėjo tokį sunkų kryžių... lietuviybės išlaikymą."

Iš tikrųjų džiaugtis yra pagrindo, kad parapija lietuvių rūpinasi, ir visiems reikėtų eiti jai į talką. Tik čia pat kyla vienas klausimas: ar tai yra pareiga ar sunkus kryžius?

Lietuvių parapijos Amerikoje, kaip žinome, ėmė kurti: tik tada, kai čia atsirado lietuvių. Jos ir laikysis tol, kol lietuvių bus. Kai dauguma ims kalbėti vien angliskai ir lietuviško žodžio bažnyčioje nereikės, nereikės tada ir savo atskiros parapijos. JAV vyksupai jau seniai atskiras parapijas būtų padarę bendremis. Jei nebūtų kalbos skirtumų. Tai yra suprantama: bendras parapijas dvasinei vyresnybei yra daug parankiau tvarkyti. Bet praeitais metais Pijus XII išleido net specialią encikliką "Exsul Familia," kuria pateisina atskiras parapijas vienos tautos žmonėms, nors jie būtų išsimėtę ir po labai plačią teritoriją.

Lietuvių parapijos kaip tik tuo remias. Jom priklausa dažnai gyvena kitų parapijų ribose, tik vienu kitur jie kiek tirščiau supa savo bažnyčią. Jei tautybę jų nerištu, nebūtų pagrindo vienos parapijos ribose gyventi, o kitai priklausyti. Toks priklausymas pateisinamas tik tada, kai kuo nors išsiskiriama. Taip savo charakteriu ir kalba išsiskiria lenkai, prancūzai, lietuviai ir daug kitų. Kurie tik iš jų nutausta, praranda ir savo parapijas.

Vadinasi, parapijai yra būtina savo tautybę ir kalbą išlaikyti. Kito pagrindo jai nėra būti tokia parapija, kuri neturi aprėžtos teritorijos, kadangi religiniu atžvilgiu visos katalikų parapijos yra vienodos. Dėlto, kas prasitaria, kad lietuvių parapijoje išlaikyti yra kažkoks sunkus kryžius, o ne būtina pareiga, negi nemato, už kokios atramos pats laikosi?

Išlaikyti parapijoje lietuvių sava mokykla, aišku, daug gali padėti. Tai gerai suprato lietuviai klebonai, kai dar kūrė sekmadienines mokyklas. Jose buvo vien lietuviškai mokoma. Tik vėliau, kai išaugo normalios parapinės mokyklos, nusiųdė angli kalba. Dabar daug lietuvių parapinių mokyklų yra tik tiek lietuviškos, kiek jas lanko lietuvių kilmės vaikai; bet yra daug mišrių šeimų ir visai nelietuvių. Tai jau grynai konfesinės mokyklos, tokios kaip ir kitų, nelietuvių. O j konfesinės mokyklas, suprantama, nejučia pareigos leisti savo vaikų tie, kas iš viso jokios bažnyčios nelanko. Jiems ir tautiniu atžvilgiu nėra ko prikišti, nes jų vaikai ten gimtosios kalbos daugiau neišmoksta kaip namie.

Būtų visai kita kalba, jei lietuvių parapijoje ir mokykloje būtų daugiau rūpinamasi kaip būtina pareiga, o ne kokiu sunkiu kryžium.

Karalienės Elzbietos garbei surengtame laivų parade viso pasaulio laivyno ekspertų akis patraukė Sovietų karo laivas "Sverdlovas" ir jo kapitonas Rudakovas. Taip jis atrodė moderniai apginkluotas ir jo įgula išdresiruota. Kai "Sverdlovas" grįžo į Baltijos vandenį, jis lenktyniavo su švedijos laivu "Gota Lejon". Po įtemptų lenktynių, nors apie jas niekur nebuvo garsinta, švedų karo laivas laimėjo. Tačiau ir skandinaviškai labiau sužiūro ne tik "Sverdlovas", bet iš viso į augančią Sovietų jūrų galybę.

Ziniom iš Kopenhagos, sovietinių laivų statyba eina didesniu tempu nei Atlanto Pakto kraštuose. Jau dabar Sovietai turi laivyną, kuris stovi pasaulio antrąjį trečiojoje vietoje, o povandeniniais laivais tikriausiai pirmą vietą. Dabar jų esą 340, kurių 165 priskaičiuojama Baltijos jūroje ir šiaurės vandenyse, kiti rytų Azijoje ar Juodojoje jūroje. Plane numatyta prisidirti povandeninių laivų iki 750.

Modernių povandeninių laivų veiklos radijus siekia iki 15-20,000 jūrų mylių. Tai reiškia, kad laivas nepasipildydamas kuro, gali iš Baltijos jūros ar Archangelsko nukeliauti iki New Yorko ir vėl sugrįžti. Tokių laivų bent 35 esą rytų Azijoje, 15- Juodojo jūroje ir 30-40 šiaurės Europoje.

Danijos kariniai sluoksniai vertina, kad Baltijos jūra vartojama kaip pratybų, apmoky-

LAISKAS IŠ EUROPOS

mo laukias, o laivai su paruoštom jai įgulom laikomi Murmanskė ar kituose šiaurės uostuose.

Danija turi mažą karo laivyną. Karo atveju betgi ji gali sąsmaukas Belte ir Oeresundą užtvirti minomis, pakrančių artilerija. Dėl to karui kilus, Sovietai galėtų greičiau veržtis pro Skageraką, kai sovietinė kariuomenė jau būtų užėmusi Jutlandiją ir kitas Danijos salas.

Vakarų pajėgos bus suinteresuotos kiek galima labiau užkimšti tuos kamščius Baltijos butelyje, kad iš jo kuo mažiau išbėgtų sovietinių laivų. Skandinavijoje nelaikoma paslaptimi, kad Sovietai skubina ir didžiųjų karo laivų statybą. Amerikos spaudoje paskelbta žinia, kad Sovietai čia turi 42,000 tonų kovos laivą, ginkluotą raketiniais pabūklais, skandinaviškai abejoja. Tokio dydžio čia esą tik vienas dabar statomas laivas "Sovetskij Sojuz". Didžiausias svoris skiriamas moderniem lengviem kreiseriam apie 10,000 tonų. Tarp tokių pastebėti Baltijos jūroje "Kirov", "Maksim Gorki", "Čapajev", "Čaklov", "Čelniakov", "Sverdlov". Sovietai turi taip pat būvusius vokiečių karo laivus "Luetzow" — dabar pavadintas "Petropavlovsk". "Seydlitz" — dabar "Poltava", "Nuernberg" — da-

bar "Admiral Makarov" ir suomių laivą "Vainamoinen". Baltijos jūros laivynui priklausom taip pat 18 kitų karo laivų ir per 100 motorinių valčių, kurių greitis siekia 36-48 mazgų.

Vienintelis Baltijos jūroje priešas, kurį sovietai rimtai vertina, yra švedijos laivynas. Tiesa, jis mažas: 3 sumoderninti šarvuotai, 4 kreiseriai, 13 kitų karo laivų ir 26 motorinės torpedinės valtys. Numatyta laivyną plėsti; pastatyti dar naujus 4 laivus ir 27 motorines torpedines valtys.

Tik dėl šio švedų laivyno Sovietai negali pasakyti, kad Baltijos jūra priklausom jiems vieniam.

A. M.

KONGRESMANAS JOSEPH W. MARTIN, JR., Atstovų Rūmų pirmininkas su Alto delegacijos nariais, kurie jį aplankė ir išreiškė Amerikos lietuvių padėką už rezolucijas H. 346 priėmimą. Iš kairės į dešinę: Informacijos Centro direktorė M. Kizytė, Alto sekretorius Dr. P. Grigaitis, rezolucijos autorius kongr. Charles J. Kersten, kongr. Joseph W. Martin, Jr. ir ALT pirm. L. Šimutis.

JEI LIETUVA BŪTŲ LAISVA, MIELAI TEN VYKČIAU

VOKIETAITĖ IŠ KARALIAUČIAUS PASAKOJA APIE VILKIJĄ IR KAUNĄ

Gimiau ir gyvenau su motina Karaliaučiuje. 1945 m. pavasarį gavome pranešimą iš fronto, kad tėvas žuvo kautynėse netoli Lietuvos. Rušai artėjo, ir žmonės buvo labai neramūs — paskubomis pakavosi reikalingiausius daiktus ir ruošėsi bėgti. Bet vyriausybė visus ramino per spaudą ir radiją, kad Fuehreris rusus greitai sumuš.

Niekas tais plepalais nebetikėjo, ir panika kilo kaskart vis didesniu mastu. Nors ir mes su mamyte buvome pasirošiusios bėgti, tačiau iš didelio miesto, kaip Karaliaučius, mums pabėgti nepavyko. Vieną rytą pamatėme, kad prie mūsų namo jau stovi sovietiniai tankai, o po namus siaučia "išlaisvintųjų" gausos. Visur liejosi kraujas ir ašaros. Visi vokiečiai iš geresnių namų buvo išvaryti — pajėgesni buvo paimti darbams ir išvežti į darbe stovyklas, o seniai ir vaikai buvo palikti savo valiai. Mes su motina apsigyvenome priemiesčio griuvėsiuose — visas turtas buvo tik tai, ką mes ant savęs buvome apsiivilkusios. Bet nieko nebuvo ir gaila, norėjosi tik kaip nors gyvybę išgelbėti. Maisto nebuvo ir niekas jo nedavė. Valgėme viską, ką surasdavome.

Katės, šunys ir pan. buvo jau seniai suvalgyti.

Masės žmonių mirė badu, ir niekas jais nesirūpino. Mirė ir mano mamytė. Karaliaučiuje pasklido gandai, kad Lietuvoje galima gauti maisto ir kad ten lietuviai mielai vokiečiams pa-

Tokioje padėtyje aš vėl iškeliavau pėsčiomis į Kauną. Kaune elgetavau ir buvau labai nusiminusi, nes neturėjau kur prisiglausti — daugiausia miegodavau Kauno miesto sode. Kartą man besėdint ant suolo, priėjo viena išsidažiusi ir puošniai apsirengusi žydė ir paklausė, ar aš nesutikčiau pas ją eiti tarnauti. Aš mielai sutikau. Šeiminkai gyveno Nemuno gatvėje, kur turėjo gerai įrengtą 3-jų kambarių butą. Pats šeiminkas buvo kokio kolchozo direktorius provincijoje ir tik savaitgaliais parvykdavo namo. Tai buvo Lietuvos žydų šeima, kuri visi giminės žuvo ghetė. Žydės broliu gyveno Amerikoje ir iš jo dažnai gaudavo laišku ir siuntinių. Abu šeiminkai buvo apsirengę tik iš Amerikos brolio atsiųstais rūbais, nes vietiniai buvo labai brangūs ir blogos kokybės.

Senamiestyje gyveno labai daug žydų. Ir bendrai jų ir rusų Kaune buvo labai daug.

Rusų vaikai bastosi gaujomis po Kauną,

užkabinėja ir kolioja žmones bei vagiliauja. Vakarais visiška nesaugu gatvėse ir dažnas atsitikimas, kad žmones apipiešia ir išrengia. Milicija j tai nekreipia visiška dėmesio. Spekuliacija Kaune žydi. Jos šeiminkai labai gerai maitinasi. Jiems niekuomet netrūko vietos, sviesto ir sūrio, nors lietuviai tiesiog badavo. Jau nebe-

Emė trūkti maisto ir rūbų.

(nukelta į 5 psl.)

KONGRESMANAS LEO E. ALLEN, Atstovų Rūmų Taisyklių Komiteto pirmininkas su Alto atstovais, kurie jį aplankė, priėmus rezoluciją H. 346. Iš kairės į dešinę: Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois prezidentas inž. A. Rudis, Alto sekretorius Dr. P. Grigaitis, Informacijos Centro direktorė M. Kizytė, kongr. Leo E. Allen, Alto pirm. L. Šimutis ir Rezolucijos autorius kongr. Charles J. Kersten.

ALFRED VIGNY

NAPOLEONAS IR PIUS VII

ALFRED VIGNY (1799-1863), prancūzų poetas ir novelistas, kurio jaunystė sutampa su Napoleono garbės susvytėjimu ir išblėsimu, čia vaizduoja to Prancūzijos imperatoriaus pastangas palenkti popiežių, kurį jis kalino Fontainebleau pilyje.

Aš buvau Fontainebleau, kai ten atvyko popiežius. Imperatorių nekantraudamas jo laukė. Jis norėjo, kad šventasis Tėvas jį vainikuotų. Napoleonas pats popiežių pasitiko, ir jiedu tuojau susėdė į karietą — kiekvienas iš kitos pusės ir vienu metu. Iš šalies atrodė, kad buvo paskubėta ir apsiilenkta su diplomatiniais papročiai, nes sveciuvi teikiama pirmenybė. Tačiau tai buvo padaryta sąmoningai ir taip sukariai, kad niekas to klausimo nekėlė. Karieta netrukus pajūdėjo rūmų linkui.

Rūmuose tuo tarpu sklido visokių kalbų. Gyvai tautskėjo rūmų saugai, kai aš ėjau pro sales. Juos pralenkęs, atsidūriau paties imperatoriaus kam-

baryje. Atsiradau ten vieni vieną prieš pailgą stalą, papuoštą romėniška mozaika ir apdėtą gniužtėmis popieriu.

Esu daug kartų matęs, kaip Napoleonas susidorodavo su ta gausia korespondencija. Jis niekada nežiūrėjo jos atsidėjęs, neskaitė skubėdamas ar iš eilės. Pamatęs, kad yra prikrauta tiek daug laišku, blokšdavo juos ant grindų, kairėn ir dešinėn, kol likdavo ant stalo koki šieši ar septyni. Tuos jis ramiai atšpėsdavo.

Tokia nepagarbi jo elgsena mane didžiai jaudino. Aš galvodavau, kiek daug laišku, rasdytu neviltyje ir liūdesy, atsiduria po kojomis. Našlių ir našlaičių beviltiški prašymai susilaukia tik to, kad juos grubiai

nužeria nuo stalo Napoleono ranka. Gaudulio ir ašarų primirkę lakštai, rašyti daugelio šeimų, yra bato kulnies tryptiami, it kokie negyvi kūnai kovos lauke.

Man rodės, jog visa tai mena pačios Prancūzijos likimą, kurį valdė ta pati ranka, taip neapdairiai svaicsiodamos. Ji buvo tikrai pajėgi, bet ir brutali; ir tai niekam nekėlė nuostabos. Man gi rėgėjosi, jog nebuvo teisinga be atodairos visa pavesti vieno žmogaus užgaidoms. Atsižvelgtų jis kiek daugiau į kitus, ir kiti jį stipriau remtu.

Aš pats visada jaučiau, kad mano širdis šiaušias prieš tą žmogų. Bet jį spyrėsi silpnai, kaip vieno iš jo vergų. Mane tikltai gėlė žinia, kad jis taip atšiauriai susitvarko su kitų laiškais. Iš jų jį sklido gaudūs kančios skausmai! Vieną kitą paskaitęs, aš stovėjau jų pusėje, pusėje jų žmonių, kurie imperatoriui aukojosi, o jis kopė jų nugaromis į garbę ir vis stipriau veržė jungo diržus.

Aš kaip tik turėjau rankoje vieną tų laišku, kai mano ausis pasiekė būgnų garsai. Tai buvo ženklas, kad imperatorių jau atvyko.

Jūs, tur būt, žinote, jog iš toliau pirma pasirodo blykstelėjimas ir tik paskui pasigirsta trenksmas, kai patranka iššauka. Lygiai taip yra su Napoleonu: greičiau jį pamatai negu išgirsti ateinant. Jis visada toks skubus ir, rodos, niekada neturįs pakankamai laiko. Vos tikltai jis įjoja į rūmų kiemą, sargyba nespėja išsiriškiuoti ir pasveikinti, o imperatorių jau dingsta rūmų duryse.

Taip ir dabar jis padarė: popiežių paliko apačioje karietoje, dar atokiai nuo durų, o pats skubiai nubrazdėjo į viršų. Jo pentinų žvangsėjimą išgirdau tuo pačiu metu, kai sumušė būgnai. Man buvo likę labai mažą laiko pasislėpti kambario įduboje, kur stovėjo niekieno nenaudojama lova, atidalyta uždangos.

Napoleonas man atrodė susijaudinęs. Jis žingčiojo po kambarį nerimdamas ir lūkesčio grauziamas. Kelis kartus įžambiai pražingsniauęs, sustojo prie lango ir ėmė pirštais barškinti į stiklą. Kai kieme pasigirdo vežimo stabtelėjimas, liovėsi barbenės, atsloušė nuo lango ir pradėjo stypčioti ant kojų, tarsį jis ten už lango būtų išvydęs didžiai jam malonų

daiktą. Po valandėlės apsisuko ir šuoliu priskriejo prie durų. Jas atvėrus, ant slenkščio pasirodė popiežius.

Pius VII atėjo niekieno nelydimas. Bonaparte skubiai užtrenkė duris. Jis tai atliko tokiu mostu, it būtų buvęs kada kalėjimo sargu. Mano kūnas nuėjo pagaukais, kad aš kambariaryje pasilikau nematomas trečias. Sustingau ir nejudėjau, bet atidžiai klausiaus kiekvieno žodžio, kuris čia buvo kitų dviejų pasakytas.

Popiežius buvo aukšto stumens, ir pailgo veido, kurį vaugo išgyventos kančios žymės. Bet jo gelsvame veida tvieskė sielos giedrumas ir dvasios kilnybė. Akys jo, didelės ir juodos, žerėjo vaiksiu spindesiu, o lūpomis žaidė švelni ir miela šypsena — atšvaistė jo giedrrios ir ramios nuotaikos. Tai nebuvo koks apgaulingai pasaldintas šypsnis, kokį mes sutinkame kasdienybėje; jis rodė popiežiaus krikščionišką taurumą. Ant savo galvos popiežius turėjo apvalią kepuraitę, o pro jos kraštus driekėsi sidabrinės plaukų surogos. Laibūs jo pečius dengė rausvai violetinė apvali klostė, nuo kurios iki pėdų leidosi ilga sutana.

Popiežius į kambarį įžengė tyliai. Jis ėjo ramiai nuosaikiu žingsniu, kaip tai daro išmintingai žmonės. Priartėjęs prie vienos didelės, romėniško darbo kėdės, paaukuotos ir herbais išdailintos, giliai į ją įsėdo ir nuleido akis. Jis dabar laukė, ką jam pasakys antras italas.

Vaizdas buvo labai patrauklus. Aš ir dabar jį aiškiai matau. Ir anuomet regėjau ne kokį genijų tam kambari, bet tikltai žmogaus charakterį.

Tas žmogus, Bonaparte, tada dar neatrodė toks, kokį jį daug kas vaizduoja. Jis nebuvo dar riebumu aptukęs, neturėjo išpampusių skruostų nei išklypusių kojų, nebuvo ir toks juokingai apvalus, it pūzras. Nebuvo jis tada ir nevikrus, o priešingai — gana bėglus ir judrus, veiklumo ir lankstos jam nestigo, savo judesy kartais buvo staigus, o kartais — grakščiai žaismingas. Tiklta jį krūtinė buvo plokščia ir siaura. Žodžiu, jis buvo tokios pat pozvyzos, kaip kitada Maltoje, kai pirmą kartą jį sutikau.

Kai popiežius jau sėdėjo krėslė, Napoleonas ir toliau blaškėsi po kambarį. Jis pražingsniuodavo pro sėdintį svečių, ap-

sukdavo ratą apie jo kėdę, lyg koks medžicklis, kuris atsargiai tykoja savo grobio. Pagaliau staiga sustojo priešais ir užmegzė pokalbį, matyti, pradėtą dar karietai besisupant, bet labai jam nemielą pratęsti toliau.

"Aš vėl sakau, šventasis Tėve, kad esu joks laisvamaniš. Aš nesu su tais, kurie visam laikui padeda į šalį religijai. Aš galiu jus užtikrinti, nors liekuosi senu respublikonu, kad vėl lankysiu j mišias."

Stipriai pabrėždamas paskutinius žodžius, jis aštriai juos nukirsdavo ir, sakytume, svaidė popiežiui į veidą. Po trumpo atlydos patis atsiskuso stebėdamas popiežiaus veido išraišką: kokį įspūdį jam tai padarė? Napoleonas laukė, kad įspūdis turis būti stiprus, nes buvo pasakytas aiškiai ir pataikaujančiai. Tačiau senelis nuleido akis ir rankomis susiėmė už kėdės atlošų, ant kurių buvo išdrožti ereliai. Popiežius atrodė tartum kokias sustingusi Romos statula, nepajudinama ir nesujaudinama, o vis dėlto bylojanti: "Esu pasirengęs išklausyti visų ju tautskalų, kokie tik ateis jam į galvą."

(Bus daugiau)

KŪRYBOS PRIEDAS

JAUNIMAS IR MŪSŲ ŠIŲ DIENŲ LITERATŪRA

Lietuviškasis kūrybingumas

Zengiant į dešimtuosius tremties metus, džiugu pastebėti, kad lietuvių grožinė literatūra ir čia suklestėjo, pakilo tartum fenikas iš pelenų skaidresniam buvimui. Lietuviškasis kūrybingumas reiškėsi ir reiškiasi visur: ir slėptuose bomboms krintant, ir stovyklų pilkomoj, ir fabriko ūsėsyje, ir didmiesčio triukšme.

Jaunimas, kaip jautriausia tautos dalis, galima sakyti, yra pirmasis reaguotojas į literatūrinius reiškinius. Kai pirmais ar antrais tremties metais tepasirodė kokia maža eilių knygelė ar koks, kad tik pirmasis, prozos veikalėlis, besimokantis jaunimas jau juos gaudė, jau leido per rankas.

Tai buvo karštas ilgesys savąjo, gimtojo kūrybinio žodžio, toli palikus namus, atsidūrus ten, kur viskas svetima, kur viską reikia pradėti iš naujo. Galbūt šiandien, kitom aplinkybėm, tas ilgesys yra kiek atvėšęs, bet jau dabar, po visos eilės metų, pats literatūrinis judėjimas vertinasi į jauną žmogų, ir jis jau negali pro jį praeiti negirdomis.

Taigi tik dabar, kai jau turim prieš akis eilę mūsų grožinės literatūros veikalų, kurių vieni yra stipresni, kiti silpnesni, vieni meistriški, kiti bandomieji, vieni kritikų ir recenzentų išskelti, kiti pasmerkti, galime kalbėti apie jų reikšmę ir veiksmę mūsų jaunimui. Aišku, šio

A. TYRUOLIS

siauro rašinėlio rėmuose neįmanoma nė kiek platčiau pažvelgti į mūsų šių dienų literatūros reiškinius nei juos kritiškai vertinti. Čia tuo tarpu turėsime pasitenkinti viena kita sugestija, kaip mūsų jaunimas turėtų nusistatyti naujosios ir naujausios mūsų literatūros atžvilgiu.

Tarp dviejų srovių

Tik maža mūsų tautos dalelė tėsama tremtyje, bet ją, ne visai be pagrindo, rinktine vadina. Kas bėgo, gelbėjo nevien save, bet ir lietuviybę — tėvynės melę ir ištikimybę savo tėvų tradicijoms. Tie, kurie yra tremtyje, kąd ir savanoriškai, ir drašiai laikosi lietuviybės, yra nemažiau brangūs, kaip ir anie pasilikusieji ir už lietuviybę kovojantieji ir kenčiantieji. Vien tik tai suteikia rinktinio vardą.

Tiek vyresnioji tiek jaunesnioji mūsų rašytojų karta atsiduro tremtyje su vadinamu atsienuotiniu kūrybinio kraičiu. Dėl to, ypač lyrikoj, svėrė daugiau patriotinis motyvas, išaugęs iš ilgesnio savo gimtosios žemės pažinimo. Jauniausiaj rašytojų kartai, vos su moksleivio ar studento švarku išbėgusiai, tebuvo tekęs tik pirmapradis savo žemės pažinimas, nors ir jis buvo gaivalingas. Dėl to jų kūryboj kiek kitoki motyvai pasireiškė.

Dabar matom, kad tos dvi kūrėjų kartos, jaunoji ir jauniausioji, tai tartum dvi srovės, į kurio sūkurį patenka mūsų jaunimas, kaip literatūros priėmėjas. Senųjų nebe kiek belikę ir jų kūrybiniai idealai veikia sušampa su jaunąja ar viduriniąja mūsų kūrėjų karta.

Tačiau, kai dabar skirstymą į grupes yra toks jautrus dalykas, bijau pasidaryti netikslus ir čia pat bent tenka pastebėti, kad nėra taisyklės be išimties: atskirai imant, ir jauniausioje užtiksi patriotinio pasinešimo, kaip lygiai ir vienas kitas vyresniųjų išėjo į sceną ne vien su patriotiniu nusiteikimu, bet ir su vadinamom visuotinesnėm idėjom.

Čia ir tenka kiek stabtelėti ties trim dalykais, išplauksiančiais iš mūsų šių dienų literatūrinio gyvenimo, būtent ties ištikimybe tradicijai, ties gėrio ir grožio santykiu ir ties grožio pirmenybe.

Ištikimybė tradicijai taip pat suponuoja, kad jaunimas turi kritiškai nusistatyti dėl veikalų, kurių idėjos, tos tradicijos atžvilgiu, yra "revoliucionariškos". Niekas juk nenorės, pasistojęs ant aukštesnės pakopos, kopti žemyn ir vėl pradėt iš naujo. Būtų tik laiko gaišinimas. Kadangi mūsų tėviškės tradicijos sudaro integralią lietuviybės dalį, negalime kirsti šakos, ant kurios sėdime.

Ties gėrio ir grožio santykiu

Kūrėjo ištikimybėje tradicijai bei tiesai artimai siejasi su ištikimybe gėriui. Kitais žodžiais tariant, grožis negali prieštarauti nei tiesai nei gėriui.

Lyriinėj kūryboj, kaip ir muzikoj, neišvengsi grožio susidūrimo su gėriu. Kas kita prozinėj kūryboj, kur ne sielos nuotaika, bet idėja keliama. Jaunosios kartos kūryboj čia pastebim dvi grupės: tuos, kurie ištikimi gėriui kūryboj, ir tuos, kurie to gėrio nepaiso, dargi eina prieš jį.

Ištikimybė gėriui, šviesesnėjai bei kilnesnėjai idėjai, pasireiškė visa eilė mūsų vidurinėsios ir naujosios kartos rašytojų, kaip Grušas, Ramonas, Vaičiulaitis, Mazalaitė, Būdas ir kiti. Tai daugiau "gerų laikų" rašytojai. Dėl to vieno kito jauniausios kartos rašytojo nusistatymą už aiškų gėrio idealą sudrumstė nelemtos laiko aplinkybės.

Jaunimas, beieškodamas viegrožio meno veikale, gali ir nebeapstebėti to veikalo susidūrimo su gėriu, su etika, su mūsų doriniu supratimu ir gali net "išskęstom rankom" kūrinių pasveikinti. Gražus tas entuziazmas, bet reikalingas ir apdairumas. Grožis negali gėriui prieštarauti. Gerbtinas graikų "Kalos kai kagatos" — gražu ir gera.

Teisingas ir kai kurių mūsų jaunųjų kritikų nusistatymas, kad meno kūrinys, nėra ko ieškoti nei pedagogikos nei moralės. Aišku, tikras meno veiklas negali būti nei didaktinis nei moralinis. Kritiko požiūriu tai organinė visuma, sudėta iš kūno — viršinės formos — ir sielos — vidinės formos. Tačiau tam kūne radus kokį defektą — nusikaltimą gėriui — tenka klausyti: O kas gi čia? Ir tenka tai vertinti ir atitinkamai nusistatyti.

Vis dėlto literatūra yra ta sritis, iš kurios jaunimas daugiausia mokos ir kuria auklėjasi. Ne pedagogika ir didak-

Portretas, laimėjęs antrąją premiją amerikiečių dailės parodoje Vašingtone 1952 m. Piešė dail. Jonas Aleksandravičius.

tika kalba iš veikalo, bet grožio harmonija su tiesa. O taja harmonija jaunimas ir auklėjasi. Kiek veikalas bus ištikimas gėriui, tiek jis jaunimą ir auklės, kiek tas veikalas nepaisys ištikimybės gėriui ar net susidurs su juo, tiek jis veiks jaunimą žalingai. Patys didieji visuotinės literatūros veikalai niekad neprieštaravo gėriui ir žmonija jais auklėjosi ligi po šiai dienai.

Pirmenybė grožiui

Gražus dalykas, kai mūs jauniausioji kūrėjų karta yra pasinešusi vien tyrojo grožio ieškojiman. Jai turėtų labai pavaldėti anų sunkių priešausrio ar ausriųjų laikų kūrėjai, kurie savo kūrybinės jėgas turėjo eikvoti nemažiau propagandai, kaip pačiai kūrybai, grožio ieškojimui. Gal su jauniausiąja karta ateis visų išsilgtas idealas: štai ir lietuvis kuria gryną meninę kūrybą, atsipalaidojęs nuo visų išblaškiančių aplinkybių. Jei neklystu, dėl to dabar ir patriotinė lyrika dėl jos pietinio, propagandinio pobūdžio taip nebesitikiama.

Be abejo, jaunąjį skaitytoją tas blykstelėjęs idealas vilioja labiau už viską. Jis net, lyg geru vandeniu plaukydamas, užmiršta, kad ten yra sąnašų, ir tikisi bent, kad jos bus paties vandens išmestos, ir niekas neprilips prie jo balto kūno.

O vis dėlto ištikimybė suponuoja ištikimybę tradicijai ir gėriui. Brangus savas, ne svetimas, grožis, brangus ir tyras,

negėrio priemaisom neužters tas, grožis. Kiekvienas kūrėjas kuria, kaip jo žemė ir galva (pasaulėžiūra) diktuoja, dėl to ne kiekviena svetima įtaka sveikintina ir mums reikalinga. Galbūt ta įtaka net mūsų žemės tradicijai priešinga. Taip ir vėl būtų prarastas idealas: ieškoti tyros kūrybos, o ne grumtis naujų idėjų įgyvendinimu.

Dėl to reikšmingas tiek mūsų kritiku, tiek mastytojų pasidarbavimas svetimas literatūrinis įtakas praskaidrinti, pastatyti jas Anžinosios šviesos fokuse.

Atiduodant pirmenybę grožiui, gali kartais atsitikti daugiau negu nesuspėjimas: imti graibstyti kūrėjus, kurie yra draugai tų, kurie prisidėjo prie mūsų žemės ir mūsų pačių likimo. Tačiau ne per meną jie negali būti mūsų draugai. Nors ir kaip gražūs bebūtų, tenka jų deimantus palikti ir atsiriboti "geležine siena" šiais totaliniais atidalytos.

Bet čia jau susiduriame su visuotinės literatūros ir jos reikšmės ir veikmės mūsų jaunimui klausimu. Tačiau atsakymas į jį negali tilpti šio rašinio rėmuose.

● **V. K. Banaitis**, kompozitorius, jau parašė pirmą veiksma "Juratės ir Kastyčio" operos. Opera turės tris veiksmus. Kompozitoriaus darbą remia susidaręs biznierių būrelis.

RAFFAELIO MADONA MASKVOJE

Beveik du šimtu metų išbuvo Raffaello "Sikstino Madonos" paveikslas Drezdeno galerijoje. Ten jis vienas buvo atskirame kambaryje, kaip kokioje koplyčioje, įrengtas. Kai amerikiečių ekskursija paklausdavo, kiek tas paveikslas vertas, aiškintojas atsakydavo: 15 milijonų markių. Dabar ten jo nebėra. Kur dingio, istoriją pasakoja "Deutsche Korrespondenz."

1944 buvo išvežtas saugumo sumetimais į vieną tunelį prie Pirna miestelio, Saksonijoje. Kelias dienas po sovietų įžygiavimo leitenantas Rabinovič

Drezdeno galerijoje paklausė, kur paslėpta "Sikstino Madona", sykiu skubino: užtikrinti, kad visos meno brangenybės liks Vokietijoje; rusai tik norį jas apsaugoti. Tai buvo 1945 m. gegužės 12. Po poros dienų leitenantas Rabinovič su galerijos atstovu nuvažiavo į tunelį, kur paveikslas buvo didžiulėje dėžėje. Tą pat dieną sovietų kareiviai paveikslą įkrovė į sunkvožimį ir su galerijos atstovu žinia nugabeno į Drezdeną. Sunkvožimis su paveikslu porą dienų išbuvo skerdyklos kieme. Jį apžiūrėjo sovietų specialistai majoras Grigorovas ir majoras Sokolovka.

Jau gegužės 22 paveikslas buvo nugabentas į Pillnitz pilį prie Elbės. Čia sovietai buvo padarę meno turtų surinkimo punktą. Čia padarė jų parodą rusam. Nuo to laiko oficialių žinių apie Raffaello paveikslą daugiau nebuvo. Tik švedų spaudoje buvo paskelbta žinia, kad Maskvoje Tretjakovo galerijoje buvo paroda, kurioje buvo išstatytas ir "Sikstino Madonos" paveikslas.

Kiek išleista lietuviškų knygų

Lietuvių Bibliografijos Tarnyba suteikia žinių apie knygų leidimą per pirmą pusmetį šiemet ir praėjusiais metais. Padėtis bent jau nepasikeitė. Šiemet knygų išleista 82, iš jų JAV bėse 63, Vokietijoje — 5, Italijoje, Argentinoje ir Australijoje po 3, Anglijoje, Belgijoje ir Kolumbijoje po vieną. Praeitais metais buvo išleista 83 knygos, kurių 66 JAV-bėse, 6 Vokietijoje ir 11 kitose šalyse. Naujų periodinių leidinių šiemet įregistruota 10, kurių 5 JAV-bėse, 2 Vokietijoje ir po 1 Kanadoje, Australijoje ir Indijoje. Praeitais metais pasirodė 9 nauji leidiniai. Tenka pastebėti, kad 1951 m. per pirmą pusmetį tepasirodė tik 46 knygos.

Teatro kongresas

Šveicarijoje, Brigos mieste, rugpjūčio 12-17 dienomis įvyko pirmasis tarptautinis religinio teatro kongresas. Kasdien po keturias valandas buvo studijuojama įvairios religinio teatro problemos, vakarais rengiami vaidinimo pavyzdžiai. Šia proga Lozano "Pilies Teatre" rugpjūčio 15 d. buvo statoma plačiai žinoma lietuvių rašytojo Millašiaus drama "Miguel de Manara". Millašius yra laikomas vienu iš žymiausių mūsų laikų religinės literatūros rašytojų.

Bibliiniai filmai

Hollywoodas yra parengęs 13 filmų šv. Rašto temomis. Jos greitai laiku bus paleistos į pasaulį. Iš jų paminėtinos: "Dešimtas Dievo įsakymų" — Mozės filmas, režis. Cecil B. DeMille; "Sūnus palaidūnas" su Ava Garner ir Vittorio Gassman; "Piloto žmona"; "Juozapas ir jo broliai"; "Babilono vergai"; "Marija Magdalena" su Rita Hayworth; "Išganytojo drabužis" pagal Lloyd S. Douglas romaną "Demetrijaus istorija" ir "Egiptietis."

RAUDA

LEONARDAS ANDRIEKUS

Kai vandenį ir žemę kūrėi,
Jau, Viešpatie, matei tada,
Jog šiandien išsilis į jūrą
Vienos širdies rauda.

Ji bus tyli, kaip šitos uolos,
Bet kaip saulėlydis graudū—
Jos niekas negirdės iš tolo,
Jos niekas nepajaus arti.

Iš jūrų šoks laimingos žuvys—
Jų žvynai sidabru švities—
Grįž vakaras, atneš lauktuvių —
Atodūsius nakties.

Atodūsiai pripildys jūrą,
Ir bus labai graudu tada,
Kad viskas vėl pavirsti turi
Be galo didele rauda.

ROMANAS IŠ VATIKANO GYVENIMO

"Gestancijos žvakės" (Candelas) — taip vadinasi naujas romanas, kurį neseniai išleido dar mažai žinomas Romos leidykla. Tačiau romanas pasidarė populiarius. Jo parduodama tūkstančiai egzempliorių. Jis yra Amžinojo Miesto dienos tema.

Romanas nėra literatūrinis stebuklas. Nieka, netvirtina, kad jis meistriškai parašytas. Pasisekimą jam sudarė paties autoriaus asmenybė. Jis pasirašęs pilną pavardę: Monsignore Antonio Bacci. Autorius yra vienas iš šv. Tėvo sekretorių, iš "Segretario dei Brevi ai Principi". I jo įstaigą ateina popiežiaus raštai, skirti valdovams, valstybės vyrams, taip pat enciklikos, popiežiaus konsistorijos patvarkymai. Šiuos raštus jis sutvarko ir atbaigia gražia lotynų kalba.

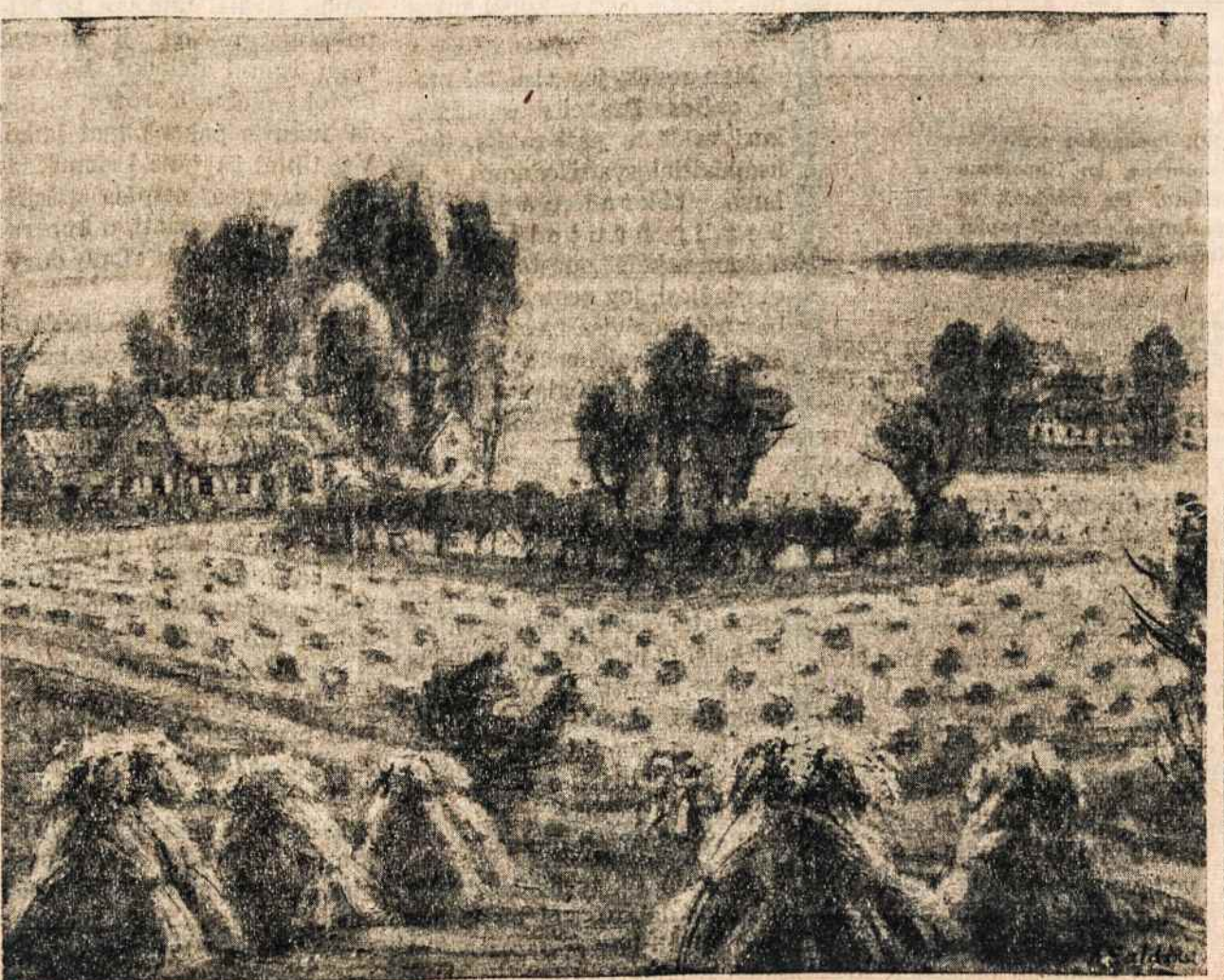
Romano populiarumui užteko, kad jį parašė žinoma Vatikano kūrėjas asmenybė. Bet dar nuostabiau, kad "Gestancijos žvakės" praveria Vatikano

duris, parodo aukštuosius dvasininkus ir jų nuotaikas.

Romano pagrindinis veikėjas, kaimo kunigas Luigi, išėjęs iš seminarijos, pergyvena įvairių nuotykių, bandymų. Jis susiduria ir su komunistais ir vedą ilgus ginčus. Komunistai priekaištuoja Bažnyčiai už jos pompą. Luigi gina ir griaua įvairius komunistų argumentus. Vėliau jis patenka į Vatikaną, kur susiduria su kitu gyvenimu, ir jam nešykšti kritikos.

Autorius Vatikane įvairiose aukštose pareigose yra apie 30 metų. Dažnai susitinka su popiežiumi, kalbasi telefonu. Romanas taip pat turi bažnytinę aprobatą, ne Romos vikarijato, bet Frascati diecezijos. Ir Vatikano sluogsnuose jis sukėlė ne tik susidomėjimą, bet ir susijaudinimą, spėliojimų, ką vaizduoja romano herojai.

Manoma, kad pats popiežius bus skaitęs romano rankraštį ir davęs savo sutikimą.

A. Galdikas — Rugiapūtė

KULTURINĖ KRONIKA

● **Jurgio Jankaus** knyga "Po raganos kirviu" jau spaudoje. Leidžia "Gabijs" Brooklyne. Ilustracijas piešė dail. Gedvilienė.

● **Knygų Lentynos**, Lietuvių Bibliografinės Tarnybos biuletenio, jau išėjo 5-6 nr., gegužės - birželio mėn. Turinys sutelktas naujausių knygų sąrašas, svarbesnieji periodikos straipsniai ir dailioji literatūra, gale tęsiama "Lietuviškoji literatūra tremtyje." Redaguoja Liet. Bibl. Tarnybos vadovas A. Ružancovas ir tos Tarnybos patarėjas Br. Kviklys. "Knygų Lentyna" gali būti naudinga knygų platintojams, ypač tolimesniuose kraštuose. Prenumerata metams visur tik 1 dol., Kanadoje — 1,50 dol. Adresas: Liet. Bibliografinė Tarnyba, 602 Harvey St., Danville, Ill. USA.

● **Bonnoje**, Vokietijoje, rugpj. 12-15 buvo vadinamos "Baltų Dienos". Viena diena buvo skirta politiniam Baltijos klausimui, kita kultūriniam. Lietuviam atstovavo prof. A. Maceina ir prof. Z. Ivinskis, Baltijos Instituto nariai. Kultūriniais klausimais buvo trys pranešimai specialiai apie liaudies dainą. Prof. Maceina skaitė apie "Dainas kaip lietuvių liaudies dvasios išraišką." Pripažįstama, kad dienos praėjo sėkmingiau, nei buvo laukta.

● **Prof. Z. Ivinskis** Goettingeno bibliotekoje tarp Karaliaučiaus archyvo dokumentų rado labai daug naujos medžiagos apie vysk. M. Giedraitį. Darbus tenai baigs rugsėjo pradžioje ir paskui vėl grįš į Romos archyvus.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

A. Rinkūnas — KREGŽDUTĖ, I dalis. Elementorius, skaitymai, aplinkos pažinimas ir metodinės pastabos. Pagal naująją JAV ir Kanados liuanistinių mokyklų programą. Išleido spaudos bendrovė "Ziburiai" Toronte, 96 psl., kaina 1,50 dol. Viršelis ir iliustracijos dail. J. Saarnit.

Naujas vadovėlis

A. Rinkūno "KREGŽDUTĖ", I DALIS Elementorius, skaitymai ir aplinkos pažinimas I—II skyriai
Specialiai parašyta pritaikant liuanistinėms mokykloms Kanadoje ir Amerikoje. Kaina \$1.50 (kanadiškais).
Užsakymus ir pinigų siųsti:
Spaudos B-vė "Ziburiai,"
941 Dundas Str., W.,
Toronto, Ont, Canada

ŽEMĖS ANT GYVOJO KARSTO

Ivadas į atminimų knygą "Lenktynės su šėtonu"

2.

Ir taip iki Vabalninko plentas bėga lygumomis, kuriose švyti gražūs viensėdžiai ir našūs derliumi laukai. Baltų langinių, raudonų plytelių ir skardinių stogų mirgėjimas prieš akis iškyla du balti Vabalninko bažnyčios bokštai. Didžiojo karo metu jie buvo artilerijos nuverstai. Dabar jie vėl naujai atstatyti ir pavakario ramybėje iš tolo atrodo grakštūs, didingi ir, tarsi angelai, rodos, saugo tą ramų, arklių vagomis ir javų rėžiais išmargintą kempelį, iš kurio Lietuva susilaukė ne vieno taip jai reikalingo mokslo vyro, visuomeninko, kultūrininko ar kitos srities darbininko.

Pasiekę Vabalninką sustojam. Tikrovė štai kokija: raudonoji armija jau Vilniuje, Zarasuose ir kitose rytų Lietuvos vietovėse. Diena po dienos raudonoji atėjūno kojos pasiekė ir šį kempelį. Žmonės išsigandę artėjančio siaubo. Kai kurie net keliai tolyn į vakarus. Ir ši mudviejų su Vytatau kelionė ne šiaip sau malonus pasivažinėjimo tikslu buvo suruošta. Mes palikome tėvus Gaiziūnųse. Rytų rytą iš ten jie turi iškelti į Žemaitiją. Galbūt sugrįš ir atgal? Bet tik tada, kai raud. armija bus sumušta ir pavojus praėjęs. Nors vilties

VLADAS RAMOJUS

tam maža, bet, kaip liaudies išmintis sako, skęstantis ir už šiaudo griebiasi. Todėl ir mano savijauta tokia, lyg būčiau grįžęs iš motinos ir sesers laidotuvių.

— Tai ką, sūnau, teks ir mums kraustyti tolyn, — dar būtelio pabaigoje kartą bevakarieniaujant prasitarė motina, kada tolmas bolševikų artilerijos šaudymas jau buvo girdėti.

— Tik kokiomis priemonėmis? Kada nei automobilio, nei arklio neturim, — dūsavo ji.

— Tokiems skurdžiams, kaip mes nėra reikalo nei kraustyti. Kas mums ką darys? — bandžiau juokauti, nors ir pats netikėdamas savo žodžiams. Kad pavojinga likti namuose ir ramiai laukti ateinančių bolševikų, buvo aišku. Mūsų šeima bolševikų buvo numatyta iš-tremti 1941 m. birželio mėn. Bolševikams iš Lietuvos tik ką išbėgus, sukilėliai rado nespėtus sunaikinti numatytųjų iš-tremti sąrašus, kur radosi ir mūsų šeima su vieno komunistuojančio žmogaus skundu.

Aišku, kurių nesuspėjo iš-tremti tada, nepamirš sugrįže. Juoba, motinos nusikaltimas jiems nemažas. 1919-20 m.,

laisvės kovose ji, kaip ryšinin-kė, talkininkavo to paties B. Sakalausko vadovaujamiems partizanams ir už tai buvo net medaliu apdovanota. Tėvas, buvęs valdančios partijos ir Šaulių S-gos narys, vos 1940 m., bolševikams įžengus į Lietuvą, turėjo bėgti iš namų ir, mėtydamas pėdas, visą laiką slapstytis. Taip kitam Lietuvos kampe ir užsiliko iki šios dienos.

— Kas bus? Kur reiks motiną padėti? — sunkus nujautimas kasdien vis sunkiau kankino mane. Išviršiniai stengiausi visada būti linksmas ir paklusnus, kad nors tuom apraminus motiną. Fronto pranešimai nieko gero nežadą. Kas dien toks pat fronto linijų išlyginimas ir vis aštresni šūviai rytuose. Vitebskas, Minskas jau kritę. Atviras kelias į Lietuvą...

Motina kasdien klausia: — Sūnau, ar rūpinies, ar ieškai kas mus pavežtų?

Ji dar vis nežino, kad aš pasiryžęs niekur nebėgti.

Birželio paskutinėmis dienomis ir mūsų kraštą pasiekia pabėgėliai iš rytų Lietuvos. Vietoje užuojautos mano širdyje liepsnoja kažkoks pasipiktinimas jais: "Matai, kada Lietuva jiems buvo visko pilnas ir dosnus aruodas, jie šaunias prakalbas sakė ir didžiausiais patriotais dėjosi. Dabar, vargūi artėjant, bėga."

Zinau, jei aš pabėgsiu, tą patį ant manęs sakys tie, kurie pasilieka, kurie ruošiasi sunkiai ir kietai kovai už savo ir savo tautos egzistenciją.

Liepos mėn. pradžioje pavyksta surasti susisiekimo priemonę kelionei į Žemaitiją. Motina visai nė negalvoja apie Vokietiją, šventai įsitikinusi, kad bolševikai Aukštaitijoje ilgai neužsisibus, nekaltant jau apie Žemaitiją, kurios tikrai nepasiekės. Toks įsitikinimas bujoja apylinkės žmonėse, tam tikri ir motina. Turbūt, pasėkoje nesugriauanamo pamaldumo ir pasitikėjimo Dievo gerumu, neįsivaizduojant kaip ir už ką Dievas vėl gali Lietuvą bausti... (B. d.)

Kauno miestas su laivų prielauka.

Foto V. Augustino

MIRĖ SUSIPRATĖS LIETUVIS P. MIKELIONIS

Po trumpos ligos negailėstin-goji mirtis išplėšė iš gyvųjų tarpo Juozapą P. Mikelionį, pirmutinį N. H. valstybėje lietuvių garbatorių - balzamuotoją. Jis mirė liepos 30 d. Iškilmingai palaidotas rugpiūčio 3 d. Iškilmingas Mišias atnašavo velionies krikšto sūnus, kun. Juozapas Svirskas iš Lynn, Mass. Diakonu asistavo kun. J. Bucevičius, šv. Kazimiero lietuvių par. klebonas ir subd. lasalietis J. Piszczalka iš Westfield, Mass., artimas mirusiojo draugas. Be minėtųjų dar asistavo buvo kunigai: Adolfas Vainauskas, Eugene Drank, Jonas Blazevičius. Velionis buvo palaidotas šv. Kryžiaus kapinėse su kariškomis apeigomis. Laidojimo direktorium buvo Fernand Desjardins, o grabnešiai — jo kolegos garbatoriai: A. Phaneuf, P. Ancil, J. Conlon, R. Sullivan, M. Riviere, M. Bouchard, G. Dumont.

A. a. Mikelionis buvo gimęs spalio 25, 1908 m. Nashuoje.

Visą laiką gyveno tame miest-goje, išskiriant 1942 - 1945 metus, kuriuos praleido karo tarnyboje Pacifiko frontuose. Velionis buvo darbštus, ener-gingas ir susipratęs lietuvis. Atgavino prisnūdusią 30 L. Vyčių kuopą ir ėmėsi organi-zuoti lietuvių beisbolo ir krepšinio ratelius. Buvo subūręs pirmutinį pusiau-profesionalinį krepšinio ratelį. Su savo komandomis važinėdavo po kitas kolonijas ir išsikovojo N. H. valstybės čempionatą.

Per vargus siekė mokslo ir

vakarais lankydavo balzamuotojų kursus, kuriuos baigęs tapo diplomuotas garbatorius ir už savo nuoširdų patarnavimą visų buvo labai mylimas. Rėmė kilnius kitų darbus ir užjaušdavo visus skausmu valandoje, o ypač finansiniai rėmė savo lietuvišką šv. Kazimiero para-piją, misijų reikalus bei kitokią šalpą.

Velionis paliko nuliūdime motiną Agnietę Mikelionienę, daug giminių bei pažįstamų. Teilsisi ramybėje! A. M.

LIETUVIŲ ŠVENTE ŠKOTIJOJ

Škotijos gražioje Carfino grotėje, rugpiūčio 2 d., lietu-viai šventė savo metinę šventę labai iškilmingai ir su procesija. Šiais metais ypatingai Dievas nepagalėjo gražaus oro, ir iš visos Škotijos susirinko didžiuliai būriai maldininkų. Šventėje dalyvavo ir trys lietu-viai kunigai: kun. J. Gutas-kas, Škotijos lietuvių klebonas, kun. S. Šimkus iš Edinburgo ir kun. Smilgevičius iš Romos.

Iškilmės prasidėjo didinga grotos takais procesija, kuri nusitęsė apie mylią kelio. Jung-tinis choras, kurio didelė dalis (mergaitės vienos) vilkėjo tau-tinius drabužius. Darnus mar-gumas labai stebino pakelėje stovinčius škotus. Procesijos eisenoje choras giedojo gies-mes ir per garsiakalbį buvo kal-bamas rožančius.

Procesija baigėsi švč. P. Ma-rijos Apsireiškimo aikštėje, kur prie Nassabelio uolos pra-bilo svečias kun. Smilgevičius. Kalbėtojas, komentuodamas šv. Petro žodžius, ugingai pa-pabrėžė, kad kiekvienas žmo-gus, apsisvalęs savo nuodėmės, jau čia žemėje savo širdyje ir sieloje gali sukurti tikrąją krik-ščionišką laimę.

TRADICINĖ RUDENS ŠVENTĖ

Lietuvių diena ir pilnikas — bus Brockton, Mass., Nukry-žuotojo Jėzaus Seserų vienuo-lyno scdyboje (261 Thatcher St.), rugsėjo 7 d. (pirmadienį), Darbo dieną. Visi Naujo-sios Anglijos lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti. Šventę rengia vienuolyno rėmėjai, va-dovaujami prel. Pr. Juro iš Lawrence, Mass. Programa rū-pinasi brocktoniečiai — P. Ku-bilius, O. Cesnienė ir J. Ja-kavonytė. Neapleiskime progos dalyvauti paskutiniame dides-niame šių metų piknike!

Po pamokslo buvo suteiktas palaiminimas švenčiausiuoju. Pasibaigus religinei daliai, dar ilgai būreliai nesiskirstė namo. Prie vartų, kur plevėsavo D. Britanijos ir Lietuvos vėlia-vos, būreliai šnekučiavosi ir pamažu tesiskirstė. Vieni ėjo užvalgyti, kiti dairėsi savo pa-žįstamų iš tolimesnių vietų. Vi-si grįžo namo patenkinti ir at-sigaivinę dvasioje. J. Butkevičius

SUMITA SNIFE. Dr. Hannelore Lehoff suimta vakaru Berlyne, kai ji bandė nufotografuoti vieną amerikiečių žvalgybos karininką. Ji kaltinama, kad bolševikams duodavo žinias apie amerikiečių žvalgybos auto mašinas (jų nu-merius) ir pačius asmenis.

IŠ VISUR

• Trijų jaunuolių naujas ke-lias. Rugpiūčio 15 d. pranciško-nų vienuolyne Troy, N. Y. bu-vo apvilkti pranciškoniškaais rūbais trys jaunuoliai: Sigitas Simanavičius iš Maspeth, N. Y., Jonas Bacevičius iš East Chicago, Ind. ir Pilypas Kvede-ris iš Pittsburgh, Pa. Visi trys įstojo į lietuvių pranciškonų ordi-ną, bet kadangi lietuviai pranciškonai, palyginus dėl mažo naujokų skaičiaus, neturi savo naujokyno, tai pranciško-nų vyriausybė siūncia naujokyną atlikti į kitus pranciškonų vienuolynus. Naujokynas tėsia-si vienerius metus. Jį baigę to-liau tęs filosofijos ir teologijos studijas pranciškonų seminari-jose. Pagal ordinų paprotį, į-stojantiems yra keičiami var-dai. Tuo norima išreikšti nau-jo gyvenimo simbolį. Dabar Si-gitas vadinasi Augustinu, Jon-as — Juozapu ir Pilypas — Antanu. Pirmieji du yra trem-tiniai, o Kvedaris — trečiosios kartos Amerikos lietuvis.

• Liurdo grotos Kennebunk Port, Me., pašventinimo iškil-mių nuotraukos, kurios buvo praėjusiam Darbininko numeryje, yra nutrauktos fotog-rafo Vyt. Maželio, 422 Menah-an St., Brooklyn, N. Y.

• Jurgita Jasaitytė, žinomo-jos Lietuvos chemiko ir veikėjo Dr. Viktoro Jasaičio duktė, gy-venanti Waterbury, Conn., iš-tėkėjo už Jono Kovalskio.

• Sheboygan, Wis., lietuvių Nekalto Prasiždėjimo parapija šiemet mini 50 metų sukaktį. Iškilmings ta progą pamaldos bus rugsėjo 6 d. Pontifikalines mišias laikys vysk. R. Atkielski, Milwaukee diecezijos augzilia-ras. Rugsėjo 20 d. bus bankie-tas parap. salėje. Bankietė da-lyvaus vysk. V. Brizgys. Para-pijos klebonu yra kun. Jokūbas J. Šlikas.

• Henrikas Jonasas, lietuvis tremtinys Vokietijoje, mirė lie-pos 26 d. Duesseldorfo ligoninė-jė. Gyveno Bielefelde.

PHILADELPHIA, PA.

Šv. Kazimiero lietuvių para-pija, atstačiusi gaisro sunaikin-tą bažnyčią, ruošiasi didelėms iškilmėms: didžiojo altoriaus konsekracijai ir bažnyčios paš-ventinimui. Altoriaus konsek-racija įvyks rugsėjo 12 d., šeštadienį. Konsekruos J. E. vysk. V. Brizgys. Bažnyčios pašven-tinimas bus sekančią dieną, sekmadienį, rugsėjo 13. Šven-tinimo apeigas atliks pats Phi-ladelphijos arkivyskupas John F. O'Hara. Iškilmėms ruošian-tis dabar skubiai baigiami baž-nyčios vidaus įrengimai. Baž-nyčia, kaip žinoma, buvo pa-degta prieš pusantrų metų. J.

KUN. ST. YLOS

puikiai IMMACULATA spaudos išleistas mažasis maldynas

Sveika Marija

Kietais viršeliais, 371 psl.,

Kaina \$2.50

Gaunamas:

"DARBININKO" ADMIN.

680 Bushwick Ave.,

Brooklyn 21, N. Y.

Stebuklingos Dievo Motinos Šiluvoje ATLAIDAI MARIANAPOLYJE

Š. M. RUGSĖJO 6 D. — SEKMADIENI

- Šv. Mišios ir įstatymas švč. Sakramento 7 val.
  - Iškilmingos šv. Mišios ir pamokslas 11 val.
  - Šventės užbaiga, procesija, pamokslas 3 val. p.m.
  - Išpažinčių bus klausoma visą laiką.
- Šalti ir karšti užkandžiai bus galima gauti pačiame Marianapolio parke.

NAUJI SVEČIAI KENNEBUNK, ME.

I atostogų kraštą, į Maine valstybę, nuolat traukia va-sarotojai iš karštų miestų. Lietu-viai daugiausia sustoja pasisve-čiuoti lietuvių pranciškonų va-sarvietėje Kennebunk Porte.

Šiemet vasarvietės gyveni-mas labai judrus. Beveik kas savaitę keičiasi svečiai: vieni išvažiuoja, kiti atvažiuoja. Rugpiūčio pradžioje pasibaigė berniukų stovykla. Su ja išva-žiavo daug vasarotojų, ypač tė-vų, kurie čia buvo kartu su sa-vo vaikais. Po pikniko vėl siūb-telėjo naujų svečių banga.

Paskutinėmis savaitėmis ato-stogavo iš New Yorko: A. Jane-vičienė su dukra, Zibutė Dau-gėlaitė, Irena Kersnauskaitė, muzikas J. Zukas su šeima, iš Maspetho, N. Y., prel. Balkūno mamytė ir sesuo, Laukaitienė su dukra; V. Kemežytė iš Ke-arny, Žemaitytė iš Scrantono, Pa., Sereikis su šeima iš Hart-fordo, Radžiūnas iš New Ha-ven.

Kartas nuo karto iš New Yorko atvažiuoja pas savo va-sarojančią šeimą dr. J. Kazie-kas. Iš Bostono atostogavo Viz-girdienė su vaikais, C. Šidlauskaitė, T. Aleksandravičius.

Po pikniko vasaroti pasliko Vyt. Marijošius su sūnumi.

Kunigų taip pat nemaža va-saruoja: kun. V. Dabušis, kun. kleb. M. Kemėžis, kun. V. Že-

maitis, kun. Jonaitis, kun. dr. Ražaitis, kun. Vasys, kun. Ma-tutis, T. Juvenalis Liauba, T. Benediktas Bagdonas.

V. K. Jonynas iš New Yor-ko buvo keliom dienos atvy-kęs, susipažino su vienuolynu, piešė apylinkės gamtos moty-vus.

Vyt. Maželis iš New Yorko visą savaitę fotografavo vie-nuolyno motyvus, gamtą ir bu-vious iškilmes.

Literatūros muzikos vakaras.

Rugp. 5 d. vienuolyno biblio-tekoje įvyko vasarvietėje ato-stogaujančių svečių surengtas literatūros ir muzikos vakaras. Programai vadovavo T. V. Gidžiūnas, vienuolyno viršinin-kas, Dainavo solistė Fel. Pupė-naitė - Vasiliauskienė, akompo-navo ir skambino J. Zukas, sa-vo kūrybos skaitė Paulius Jur-kus, Antanas Suziedėlis ir Kę-s-tutis Keblinskas. Po programos kun. kleb. M. Kemėžis papasa-kojo keletą anekdotų.

T. Viktoras Gidžiūnas, vie-nuolyno viršininkas, nuošird-žiai globoja svečius. Jis dabar rūpinasi, kaip priimti studentus ateitininkus, kurie čia rugpiū-čio gale ir rugsėjo pradžioje rengia savo stovyklą. Suvažiuos apie 100 svečių. Iš Chicago atvyksta specialus autobusas.

A. D.

Jei Lietuva būtų laisva...

(Atkelta iš 3 p.)

matyti, kad rusės vad. "katiušos", nešiotų baretes — visos nešioja puošnias skrybėles. Kas vasarą jos šeiminkai išvyk-davo vasaroti į Lampėdžius. E-są vien kambarys jiems ten kaštuojąs sezonui 500 rublių.

Mano šeiminkai nebuvo re-lingingi ir šabaso nelaikė. Kai-mynai žydai buvo pamaldūs ir laikėsi savo tikybos papročių — eidavo ir sinagogon. Jos šeim-ininkai dažnai kaimynus pa-juokdavo.

Mano šeiminkai skaitydavo rusišką laikraštį, kurį pirkdavo kioske. Kiek pamenu, laik-raščių Kaune po butus niekas neišnešiojo.

Nors šeiminkai buvo ir bolševikinio nusistatymo, bet vistiek

klausydavosi užsienio radijo prancšimų ir buvo nervingi.

Užsienis klausytis buvo labai sunku, nes sovietai trukdydavo. Nors šeiminkų radijo aparatas buvo geras ir naujas, bet užsukus Londoną ar kitą va-karų stotį buvo girdėti tik burzgas ir cypimas — lyg šimtas vėlnių jame šokius reng-tų (taip išsitaravo šeiminin-kė).

Būdama Kaune mažai kur išeidavau, nes bijodavau, kad milicija nesulmtų ir kur nors neišvežtų. Kartais su šeiminin-ke nuėdavau į kiną. Kaune bu-

vo tik 3 kino teatrai. Kinuose buvo rodoma rusiškų ir vokiškų filmų. Buvau keletą kartų su šeiminke nuėjusi į šokius, kurie buvo rengiami vienoje kavinėje už miesto sodo. Čia publika daugiausia taip pat iš žydų ir rusų. Nors tai ir buvo kavinė, bet kavos gauti nebu-vo galima — stiklinėmis buvo geriamas alus ir degtinė. Dau-giausia buvo šokama valsas, fokstrotas ir tango — kitų šo-kių, šokamų čia vakaruose, ne-buvo.

Nors kavinė buvo pirmieilė, bet rusų karininkai šokdavo su kepurėmis, papirosais dantyse, pentiniais, naganais prie diržų. Vaizdas būdavo šlykštus, ir aš mieliau likdavau namuose. La-bai dažnai įvykdavo ten ir muštynių, kur žydai nuo rusų karininkų gaudavo nemažai pylos.

Būdama kaimė labai pamė-gau ir pamilau lietuvius ir jau-čiausi jų šeimos nariu, tačiau persikėlus į Kauną susiartinti su lietuviu nepavyko. O tam priežastis — kad tarnavau pas žydus. Tokių vokiečių lietuviu labai vengė.

Jei Lietuva būtų kada lais-va, mielai jį nuvykčiau — bent pamatyti tuos savo jaunystėje pramintus takus — baigia pa-sakojimą vokieitaitė.

PLB Vok. Inf.

APSUPTAS SAUGŲ LANKU, rytų Vokietijos "prezidentas" Wil-helm Pek, lanko Berlyne komunistinę jaunimo stovyklą. Net ir sa-vųjų tarpe negali pasirodyti be stiprios apsaugos.

O KO KO?

ZODIS RAŠOMIESIEMS

Anąkart mano dėmesį patraukė toks keistas tuksenimas, taštam kokio genio į stuobrį. Išprūdau į vidų namo ir žiūriū — sėdi žmogus už tokios aukštos mašinos, kaip kokių staklių, ir kalena. Sukasi ratai, kilnojasi svarsčiai, girgžda, šnypščia ir lieja karštą metalą. Jis čia pat stingsta gražiomis kaip sidabras plokštelėmis.

— Gražu, — sakau tam palinkusiam ir pažlūsiam žmogui.

— Kas gražu? — pakelia jis į mane akis.

— Viskas, — atsakau, — ir tas kalenimas ir žibėjimas.

— Pasėdėtum čia pats, tai tau akys pažibėtų. Va, žiūrėk, — ir jis man parodė margai prirašytą lapą. Raidės ten buvo suspaustos, raudonai ir žaliai taisytos ir pertaisytos, kitos nutrupėjusios, neišskaitomos. — Ar ką nors supranti?

— Nieko neišskaitau, — prasičiau, bet paskui sumojau, kad tai bus rankraštis laikraščiu. Vadinas, tą išmargintą tekstą reikia įkalti į metalą, kad paskui atsimuštų į puslapi. — Aha, tai ar nebūsi pats vyriausias sėdimasis, arba kaip žmonės sako — linotipininkas, rinkėjas?

— Matai gi, tai ko klausai?

— O, aš noriu dabar daugiau paklausti, jei jau čia atsiradau. Sakyk, kodėl laikraštys ir knygos atsiranda klaidų?

— Kokių klaidų?

— Na, labai paprastų. Sakysime, turi būti "kartis", o išeina "bartis". Ar už tai niekas nebėra?

— Tegu jie džiaugiasi, kad aš jų nebaru. Tik įsivaizduok, čulbamasis, kokius rankraščius pristato. Gėdos neturi tie rašomieji! Va, žiūrėk, rodos mašinėle rašyta, o ar ką įskaitai? Pusė raidės yra, o kitos pusės nėra. Kitur visos žodis neišskaitomas. Arklio akis reikia turėti, kad suprastum. Ir, vadinas, žmonės kultūringi, mašinėle rašo. Tik juostele naudoja, tur būt, nuo pirmojo žmonijos tvano. Gerai, jei redakcija kada susmyli ir perrašo. Bet kam ir ją tuo darbu apkrauti? Juk įėjau rašė, laiką gaišino, tai kam dar kitam gaišina? Negali jau nusipirkti naujos juostelės. Aš to nesuprantu.

— Aš irgi nesuprantu, kaip galima rašyti ir nedarašyti.

— O kiti dar ir kitaip daro. Parašo jie angliška mašinėle be jokių lietuviškų ženklų. Vadinas, žinokitės, kaišiotikite ženklus patys. Redakcija, rodos, sukaišioja, bet kiek jų dar lieka? Paskui sako — klaidą padarė. Padaryti jiems reikėtų vieną pastabą: be lietuviškų ženklų rankraščio nepriimame. Žinokitės!

— Dabar žinosi, — pasakė jis man, — ką į savo skatį turi parašyti. Rašyk: visi rašomieji, kurie valdote mašinėles, valdykite ir save — nekankinkite redakcijos ir linotipininko neišskaitomu tekstu, nublukusiu nušutusiu, suraizgytu, nuvalytu nuo visų ženklų. Apsivalykite kartą nuo savo nerangumo ir turėkite bent kiek mandagumo ir pagarbos kitam žmogui, kuris turi gadyti akis, vykti ir nervintis.

Aš pažadėjau tą pareiškimą pasiūsti į pasaulį, o jis sėdo toliau stuksenti.

Zv. BePastogis

LIETUVIŲ DIENA CLEVELANDE

Lietuvių Bendruomenė, rugsėjo 13 d. rengdama Lietuvių dieną, siekia kelių tikslų: nori, kad šis lietuviškas įvykis būtų gaivinamas mūsų tautinės dvasios ir širdies, rūpinasi į ją sulaukti ko daugiausia lietuvių ir sudaryti sąlygas jiems atsigausti bei pasizmonėti, pagaliau pačią LB išvesti į viešumą. Lietuvių diena bus pradėdama pamaldomis. Ji susiejama su rugsėjo 8 d. Tautos švente, kuri skiriama didingai Lietuvos praeičiai paminėti. Programai St. Papatario yra sudaryti Lietuvos vaizdai "Tave svajojam, Tėvų šalie", kuriems medžiaga yra paimta iš lietuvių literatūros — senovės šventvakaris iš "Algimanto", Lietuvos vaidilučiu aukoš apeigos, tautos dvasios ieškojimas iš Vyduo "Prabodė šesėlių", V. Kudirkos "Varpo" "Kelkite, kelkite" ir kt. Vaizdus atkelsis gražūs lietuviškas žodis, daina ir šokis (judesys). Atliks Čiurlionio ansamblis, Rūtos teatras, lituanistinės vyšk. Valančiaus mokyklos tautinių šokių grupė ir kt. meninės pajėgos. Dirigentas muz. Alf. Mikulskis, pastatymas ir režisūra akt. P. Maželio, šokių vadovai Ald. Raulinaitienė ir L. Sagys, dekoratorius dail. K. Žilinskas, medžio darbai A. Zdanio. Vietą duoda O. ir Edv. Karnėnai prie Bedfordo (buv. Šulcų rezidencija). Įėjimas su loterijos bilietais (vieno bil. kaina 25 centai) Fantus aukoja mūsų biznieriui: Brazil — Bros, Dunbaras, Obelienis, Iz. Samas, Suopis, Steponavičius Tigro kavinė ir kt. Atsigerti bei užkąsti patelks: J. Žukauskas, Ib. Navickienė ir kt. Bus šokiai, organizuojami žaidimai. Dienos šūkis — visų lietuvių solidarumas ir bendras džiaugsmas. Mašinos prašomos vykti tik pilnos: kaimynai paimkite kaimynus, pažįstami — pažįstamus, draugai — draugus, senieji — naujai atvykusius, naujai atvykę — senius ir t.t. Kas neturės kuo nuvykti — tiems bus parūpinti specialūs autobusai.

Kun. dr. Vyta. Balčiūnas, Romos lietuvių kolegijos dvasios vadas, dabar svečiuojasis Amerikoje, lankydamasis Clevelande ((čia su šeima gyvena jo brolis Petras, buvęs gimnazijos mokytojas ir direktorius), rugpiūčio 9 d. turėjo išvyką kartu su ateitininkais sendraugiais. Svečias pasidalijo Italijos ir Romos gyvenimo aktualijomis. Pokalbiui vadovavo Ateities klubo pirm. S. Laniauskas.

Kašto klubo susirinkime, įvykusiame rugp. 8 d. pas Augustinavičius, V. Mariūnas skaitė apie aktualią kaip epinė kūrybos tematiką. Pirminkavo šeiminkė Ald. Augustinavičienė. Diskusijose dalyvavo A. Balašaitienė, St. Barzdukas, J. Liudžius, dr. P. Skardžius, Žilniauskienė ir kt. Priėta bendra išvada, kad aktualijos beletristai savo veiklą medžiagai gali imti, tačiau jos turi būti literatūriškai apdorotos; pagrįstos publicistikos bei reportažo priemonėmis jos jau nebeprisklaido meno sričiai.

Liet. Kultūros Fondo tradiciniame vasaros pobūvy - gegužinė, įvykusiame rugp. 16 d. dr. S. Tamošaičio rezidencijoje, programą atliko vengrų kolonijos menininkai: pianistas, smuiklininkas, violončelistas ir dainininkas. Svečiai pateikė būdingų vengrų muzikos bei dainos dalykų, ir tuo šis jų pasirodymas buvo įdomus.

Amerikos Lietuvių Piliėčių Klubo piknikas rugp. 9 d. iš kitų šios rūšies pramogų išsiskyrė gausiu dalyvių skaičiumi (atsilankė apie 600 žmonių), komišku gerai suorganizuotu dalyku programa ir... veltui duodamam alumi.

Alto skyriaus piknikas įvykis rugp. 30 d. naujosios parapijos sode. Bus programa, šokiai, bufetas. Pradžiai 3 val. po pietų. Altas rūpinasi išlaisvinti Lietuvą, paskutinis labai svarbus bei garbingas jo žygis — Kersteno rezoliucijos priėmimas Amerikos Kongrese, tad remti Altą yra kiekvieno lietuvių pareiga.

V. Alseika, lietuviškos spaudos aktyvus bendradarbis, vilniečių lietuvių veikėjas (Vilniaus krašto lietuvių sąjungos Clevelando skyriaus valdybos narys), 3 metus išgyvenęs Clevelande, rugsėjo pradžioje išvyksta į Vokietiją, kur dirbs Vilko Vykdomojo Taryboje informacijos darbu.

Mrs. Cora Roussin Thoming iš Stanton, Mo., sulaukusi 40 metų sulaukies, kaip yra mokytoja, sveičiama seniausio savo mokinio 55 metų ir jauniausio mokinės 6 metų.

I studentų ateitininkų draugovės valdyba naujais mokslo metams išrinkti: Arv. Barzdukas — pirm., Dž. Staniškas — sek., Ald. Valaitytė — išdin.

Naujas šeimas sukūrė rugp. 1 d. mūsų parapijos bažnyčioje susituokė Alb. Kazlauskaitė ir

Vl. Petukauskas, šv. Jurgio bažnyčioj Ald. Naujokaitė ir Pr. Totoraitis.

I Amerikos kariuomenę išvyko: V. Macijauskas (savonoriu į aviaciją), Vyt. Muliolis.

StP

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

Svečias nebuvelis

Rugpiūčio 12-23 d. Chicagos lietuvių tarpe viešėjo svečias nebuvelis - kanauninkas Mykolas Vaitkus, plačiai žinomas rašytojas ir peetas. Čionai svečias turi daug pažįstamų, senų bičiulių ir dar daugiau gerbėjų. Jų palankumas svečiui pasirodė, kai įvyko jam pagerbti viešas susirinkimas, kurį suruošė Lietuvių Rašytojų Drauga Chicagos Lietuvių Auditorijoje rugp. 15 d. Trumpas pranešimas laikraščiuose sutraukė gausų šviesuomenės būrį. Rinkosi visi be pažiūrų skirtumo. Atsilankiusių tarpe buvo prof. Viktoras Biržiška, Dr. Garmus, Dr. Margeris, Kleofas Jurgelionis su žmona. Tas susirinkimas buvo kartu svečio pagerbimas jo 70-to gimtadienio proga. Jubilatas su tokia metų našta sukiojosi publikoje ir viešai kalbėjo taip, lyg tos naštos visai neturėtų. O sąmojus parodė datų ir įdomaus. Sakysime, kad buvo supažindinamas su Kleofu Jurgelioniu, kurs yra nepaprastai augšto ūgio, kanauninkas suktelejo: "Aš žinojau, kad esi didelis rašytojas,

bet nežinojau, kad esi didelis vyras."

Laukiame svečio buvelio

Chicagiečiai, išlydėję svečią nebuvelį — kanauninką M. Vaitkų, dabar laukia svečio buvelio — pianisto Andriaus Kuprevičiaus. Jis čionai jau yra pasirodęs estradoje du sykiu. Dabar jo trečias pasirodymas įvyks rugsėjo 13 d. Maria High School Auditorijoje. Koncerto pradžia 4 val. po pietų. Tai bus atsisveikinimo koncertas, nes po jo pianistas grįžta į pietų Ameriką. N.

TELEPHONE:

DEARBORN 2-0819

TO PLACE

HELP WANTED ADS.

ASK FOR AD TAKER

Help wanted Female

LAB TECHNICIAN

X-RAY TECHNICIAN

5 day — 37½ hour week
Good pay - Periodic increases
Many benefits

Applicants must be graduates of accredited schools of nursing.

Excellent working conditions
Permanent positions

Write full details of education and experience to:

HOLY CROSS HOSPITAL
2700 West 69th Street
Chicago 29, Ill.

ASSEMBLERS, SOLDERERS WIRERS

Good pay
Rapid advancement
Paid Vacations and Holidays

Weekly Bonus
Permanent Positions
Apply:

STAR PRODUCTS CO.
2335 S. Indiana Ave.

TARNAIČIŲ

Moderniška virtuvė
Geros darbo sąlygos
Malonūs bendradarbiai

Duodamos uniformos
Kreiptis

SOPHIE KUSPER
RESTAURANT & LOUNGE
8155 West Ogden
LYons 3-4835

Help Wanted Male

REIKALINGAS PATYRĖS MESININKAS

kaulų kapotojas ir darbininkas bet kuriam darbu. Puikus pradinis atlyginimas. Darbas pastovus.

GUGGENHEIM PROVISION COMPANY
835 Fulton St. MO 6-0364

TUOJAU REIKALINGI DARBININKAI

Politūros ir buferavimo darbam

Neturintieji praktikos bus išmokyti.

Aukštas pradinis atlyginimas, pastovus darbas, maloni aplinka,

palankios darbiniųkų beneficijos.

Kreiptis asmeniškai:

National Plating Co.
4600 W. PALMER

NAUJOS VILTYS IR GALIMYBĖS

Naujas imigracijos įstatymas — Refugee Relief Act of 1953

Rugpiūčio 13 d. New Yorke, Roosevelto viešbutyje, įvyko svarbi American Committee on Special Migration ir National Catholic Resettlement Council bendra konferencija, kurioje dalyvavo apie 60 įvairių organizacijų atstovų. Balfą atstovavo pats pirm. kan. prof. J. B. Končius ir reikalų vedėjas P. Minkūnas.

Konferencijos uždavinys buvo pagrindiniai išnagrinėti naują imigracijos įstatymą — Public Law 203, vadinamą "Refugee Relief Act of 1953" — ir aptarti būdus, kaip priemonės praktiškai jį vykdyti.

Skiriasi nuo DP biliaus

Buvęs DP komisijos komisio-nierius Mr. E. O'Connor papunkčiui išanalizavo priimtą įstatymą, ypatingai atkreipdamas dėmesį į tuos įstatymo paragrafus, kurie visiškai skiriasi nuo ankstesnio DP biliaus. Pats faktas, kad Kongresas priėmė šį įstatymą, yra labai svarbus reiškinys, nes daugeliui tremtinių jis suteikia naujų galimybių patekti į Jungtines Amerikos Valstybes. Ypač šis įstatymas svarbus lietuviams, kurių kvota tiek maža, kad kai kuriems lietuviams tremtiniams, užsiregistravusiems Amerikos konsulatuose vykti į Ameriką, eilę gauti vizą būtų atėjusi po 50 ir daugiau metų.

Padėtos pastangos

Šį įstatymą pavyko praveisti tiksliai po pusantur metų intensyvių pastangų ir įrodinėjimų, kad jis būtinais reikalingas, Balfą vadovybė nuo pat pradžios šioje kovoje aktyviai dalyvavo, žodžiu ir raštu kreipdavosi į senatorius ir kongresmanus, duodavo parodymus senato ir rūmų juridinės komisijose, savo mokerandumais, laiškais, telegramomis prašė Kongresą įstatymą priimti ir ypač visą laiką budėjo, kad įstatymą nepa-tekėtų kai kurių senatorių ir kongresmanų siūloma data, kad įstatymas apimtų tiksliai po 1945 m. gegužės 8 d. pasprukusius iš už anapus geležinės uždangos pabėgėlius. Įstatymas lietuvių tremtinių atžvilgiu yra palankus ir duoda galimybių buvusiems DP Europoje, o taip pat vėliau atbėgusiems iš už anapus geležinės uždangos lietuviams, kurie negalėjo naudotis DP įstatymu, lygiai vokiečių kilmės pabėgėliams, gimusiems Lietuvoje (vadina-

miems repatrijantams) pagreitintai atvykti į Ameriką, jei jie atitinka bendro emigracijos įstatymo sąlygoms ir reikalavimams.

Smulki įstatymo vykdymo procedūra paaiškės po kelių savaičių, kai bus išleistas įstatymui vykdyti taisyklės. Įstatymą vykdys Valstybės Departamento "Bureau of Security and Consular Affairs" administratorius, kuriuo yra Mr. Scott

McLeod, ir Amerikos konsulai. Šiandien Balfą įstaiga daug kas kreipias, prašydami smulkių paaiškinimų ir blankų darbo ir buto garantijoms. Nors įvairios detalės paaiškės tik paskelbus įstatymui vykdyti taisykles, tačiau dabar galima nurodyti svarbesnius įstatymo bruožus ir kas jau dabar atliktina, kad lietuvių pilniausiai išnaudotų įstatymo teikiamus galimumus.

Svarbesnieji naujo įstatymo bruožai

1. Prezidentas pasirašė įstatymą 1953 m. rugp. 7 d. ir pagal jį konsulai galės pradėti duoti vizas 1953 m. gruodžio 7 d. Įstatymas galios iki 1956 m. gruodžio 31 d.

2. Įstatymas leidžia duoti pabėgėliams, našlaičiams iki 10 metų amžiaus ir kai kurių tautybių giminėms 214,000 nekovotinių vizų, vadinas, šios vizos nebus įskaitytos kvotų sąskaiton, kaip kad buvo pagal DP įstatymą.

3. Įstatymas apima pabėgėlius, kurie yra Vakarų Vokietijoje ir vakarinėje Berlyno dalyje, Austrijoje, Prancūzijoje, Norvegijoje, Turkijoje, Švedijoje, Olandijoje, Liuksemburge, Danijoje, Italijoje, Graikijoje, Švedijoje, Irane, Triesto Laisvoje Teritorijoje ir Tolimuosiuose Rytuose.

Nuo įstatymo vėlyvesnės interpretacijos paaiškės, ar pabėgėliai Anglijoje galės šiuo įstatymu naudotis.

Pabėgėliai galės gauti vizas tiksliai tuo atveju, jei vizos išdavimo metu jie gyveno aukščiau išvardintose šalyse.

Vokiečių pabėgėliai (German Expellees), kurių grupė įeina vadinausi repatriantai, galės gauti vizas tiksliai tuo atveju, jei jie dar yra Vakarų Vokietijoje, vakarinėje Berlyno dalyje ir Austrijoje.

4. Vizų skaičiai įstatymo yra paskirti:

a. Vokiečių pabėgėliams (German Expellees) 55,000;

b. Pabėgėliams, esantiems Vakarų Vokietijoje, Berlyno vakarinėje dalyje ir Austrijoje 35,000;

c. Pabėgėliams, esantiems Europos kontinento NATO kraštuose, Švedijoje ir Irane 10,000;

d. Buvusiems Lenkijos Armijos kariams Anglijoje 2,000;

e. Našlaičiams iki 10 metų amžiaus 4,000;

f. Laikiniai atvykusiems į JAV ir norintiems likti pagal šį įstatymą Amerikoje 5,000;

g. Italų pabėgėliams Italijoje 45,000;

h. Italų giminėms 15,000;

i. Graikų pabėgėliams Graikijoje 15,000;

j. Graikų giminėms 2,000;

k. Olandų pabėgėliams 15,000;

l. Olandų giminėms 2,000;

m. Tolimų Rytų pabėgėliams (ne aziatų kilmės) 2,000.

n. Tolimų Rytų pabėgėliams (aziatų kilmės) 3,000.

o. Kiniečiams pabėgėliams 2,000;

p. Arabų pabėgėliams 2,000.

Atrodo, kad lietuvių tremtinių galės gauti vizų iš kontinentų, išskaičiuotų nuo "a" iki "f" imtinai.

5. Kiekvienas pabėgėlis, kuris norės pasinaudoti šiuo įstatymu, turės gauti iš Amerikos piliečio ar piliečių darbo ir buto garantiją ir užtikrinimą, kad jis netaps visuomenei našta.

Garantijose reikės tiksliai nurodyti darbuviets adresą, darbo rūšį ir sąlygas, o taip pat buto adresą ir rūšį.

Garantijų forma netrukus administratoriaus įstaigos bus nustatyta ir Balfą įstaiga, visiems suinteresuotiems asmenims, kurie yra atsiuntę ar atsiųs savo adresus, paistengtas formos su paaiškinimais kuo greičiausiai išsiuntinėti, kai tik jos bus paruoštos ir atspausdintos.

6. Įstatymas paveda Valstybės Sekretoriui tartis su kitų valstybių vyriausybėmis ir Intergovernmental Committee for European Migration dėl jūros kelionės finansavimo.

7. Vidaus kelionė iš uosto iki paskyrimo vietos turės apmokėti kvietėjas arba pats pabėgėlis, arba, jiems negalint, Amerikos vyriausybė suteiks per šalpos organizacijas 3% pas-

JOHN H. LICKERT, 61 metų biznierių, nieko nevalges beveik visą mėnesį, užgeria vandens Chicagos teisme, Jis badavo norėdamas tą teismą paskubinti. J. Lickert kaltina valdžią, kad ji neteisėtai nusavino jo bizn Fort Wayne, Ind., verta apie milijoną dolerių, ir kad jis neturįs mokėti mokesčių, nes jo verslas esas labdaringas. Valstybės izdas iš savo pusės reikalauja \$125,000 nesumokėtų mokesčių.

kolos, kurias reikės grąžinti ne vėliau 1963 m. birželio 30 d.

8. Vizoms gauti pirmenybės bus duodamos:

a. asmenims, kurių patarnavimai ar sugebėjimai reikalingi Amerikoje ir toje srityje jie dirbs,

b. Amerikos piliečių tėvams,

c. Legaliai atvykusių svetimių žmonoms ar vyrams, nevedusiems ir dar neturintiems 21 metų amžiaus vaikams, posūniam ir podukroms ir išnūnytiems iki 1953 m. liepos 1 d. vaikams.

d. Amerikos piliečių broliams, seserim, sūnams ir dukroms.

Įstatymas įsakmiai nurodo, kad jokių pirmumų nebus duota buvusiems DP, kurių bylos buvo jau procesuojamos pagal DP įstatymą. Vadinas, jie turės gauti iš naujo darbo ir buto garantijas.

9. Įstatymas reikalauja, kad a. kiekvienas vykstant į JAV turėtų galiojantį pasą, keliaavimo dokumentą ar kitokį asmens tapatybės liudijimą ir

b. gautų iš dabar gyvenamo krašto valdžios raštišką pažymėjimą, jog deportacijos atveju toji valstybė priims jį atgal (certificate of readmission).

10. Kaip ir pagal ankstesnį DP įstatymą, atitinkamos JAV agentūros turės praveisti tyrimą apie kiekvieną kandidatą ir surašyti mažiausiai paskutinių dviejų metų smulkia jo asmens biografiją.

(nukelta į 8 psl.)

STRATOSFERINIS BOMBONISIS, pats greičiausias to tipo, pirmą kartą leistas parodyti viešumai. Jis skrenda daugiau kaip 600 mylių į valandą, gali pakilti iki 40,000 pėdų aukščio ir panešti bombų krovinį iki 10 tonų.

Kad būtų linksmiau

Už geležinės uždangos prie dirbtuvės durų stovi draugas vedėjas ir seka praeinančius darbininkus. Kiekvienam jų prideda savo pastabas.

— Josif, draugas ateini 10 minučių anksčiau. Tai negražu, nerodai jokia solidarumo darbo draugams ir rodai veidmainišką uolumą.

— Draugas Igor, tu kasdien minutė į minutę stoji į darbą. Toks buržujiškas paprotys nepriimtinas ir turės greit baigtis.

— Ivan, jau 3 minutės po laiko. Liaudies priešas, produkcijos sabotažnikas! Tokius mes greit sutvarkysim!

— Turbūt aš jau pasenau? — guodėsi teatro kasininkė savo draugei.

— Iš kur tau tokia nelemta mintis?

— Gyvenimo faktai tai rodo. Būdavo, anksčiau paduodu vyrams graža, o tie nė neskaite šmukštį į kišenę ir šypsosi man. Dabar jau nė akių nepakėlė ima skaityti savo pinigų.

Du vyrai ginčijasi:

— Reikia pripažinti, kad moterys daugiau skausmo perneša už vyrus.

— Sutinku, aš pats tai patyčiau kasdien.

— Tai būsi gydytojas?

— Ne, moteriškų batukų pardavėjas.

Jeina muitinėn keleivis, nečinas sunkiu čemodanu. Muitininkai klausia:

— Ką tamsta turi?

— Nieko, truputėlį šuniui maisto.

Atidarę rado auksinius iš užsienio laikrodžius.

— Tai ką, tamsta laikrodžiais šeri šunį?

— Taip, ponai, nemeluoju kaip mane gyvą matot. Aš ta intencija juos vežu, jei jau kartais šuo laikrodžių nešty, ką gi... būtų mano apsirikiimas.

Errol Flynn, pagarsėjęs kino aktorius, jaunystėje įsimylėjo mergaitę ir ėjo pas jos tėvą prašyti dukters rankos.

— Gerai, — sakė tėvas, — imk, bet tik tą ranką, kuri nuolatos lenda į mano kišenę pinigauti.

● Policininkas Bob Miller Alice, Texas, nusprendė kad vis dėl to didelės laimės esama ir didelėje nelaimėje. Prieš jo akis buvo susidūrę Cadillac su Packardu. Abu buvo subirę. Jis suskaitė išverstom akim ir prasižijusiom burnom 15 galvų, moteriškų ir vaikiškų, bet keisčiausia visi buvo sveiki, tik išsigandę.

— Ką jau bekalbėti apie mano vyro charakterį, tiesiog baus. Turėtum pamatyti, kaip jis plauna lėkštes, pusę sudaužo. Aš taip susinervinu, kad negaliu nė televizijos žiūrėti.

Ponas Toks laiškų neskaito

Ponas Toks pasirašė laiška-nešio knygutėje, paėmė jam adresuotą apdraustą laišką, pakraipė ir nė neatplėšęs sudraskė į smulkius gabalėlius ir paleido ore.

— Kaip, — stebėjosi laiška-nešys, — tamsta draskai laišką nė neatplėšęs.

— Atplėšti, ką? — klausė Toks.

— Laišką, — aiškino paštininkas.

— Nesuprantu, kuriem galim turėčiau atplėšti? Jei jau visą laišką draskau, mano supratimu, nėra jokios prasmės jo atplėšti.

— Bet tamsta juk neskaitėi, kas laiške rašoma, — tikino paštininkas.

— Juokdarys! Tai kaip aš galėčiau skaityti, jei laiškas užlipintas. Pats gali neatplėštus laiškus skaityti, ne?

— Nė, to negaliu nė aš.

— Taigi, o aš turėčiau galėti? Vadinasi, — erzinosi Toks, mane laikai raganium?

— Nelaikau, bet, suprantu, gauni laišką ir neskaitęs naikini.

— Tai dar, — pyko Toks, — juk sakiau, kad vokas buvo užlipintas. Pagaliau pats matėi.

— Taip, bet kodėl neatplėšėi?

— O kam?

— Skaityti.

— Žiūrėk, jei jau tau taip rūpi skaitymas, duok man kitą laišką, aš tau perskaitysiu.

— Negaliu, tie laiškai ne tamstos.

— Tai turėk juos, man nesvarbu, aš tik norėjau patį patenkinti.

— Nesumezgu nieko, — mikčiojo laiška-nešys.

— Nieko, nenusimink, ramino Toks, — daryk kaip išmanai.

Ponas Toks ėjo savo kambarin ir užtrenkė duris.

Margojo pasaulio margosios žinios

Šiandien pasaulis pilnas įvairiausių nuostabių dalykų, gražių ir negražių. Senovėje minimi vadinami septyni pasaulio stebuklai. Štai jie: Egipto piramidės; mauzolėjus, kurį pastatydino Artemizija ant savo vyro Mauzolo kapo; Aleksandrijos švyturys; Kolosas Rodžio saloje; Dianos šventovė Efeze; Olimpjos Jupiteris; Babilonijos sodai.

Pasiėmęs skustuvą ėjo į daržinę darytis galo. Jo šuo sekė šeimininką ir, šuniškai kažką nujausdamas, pradėjo taip loti, kad atbėgė kaimynai ir jo žmona išgelbėjo nelaimingąjį nuo tragiškos mirties.

— Esu labai susirūpinui sūnaus sveikata.

— Serga?

— Ne, nusipirko automobilį.

Puošniausias ir brangiausias pastatas pasaulyje dabar yra Jaipur mieste, Indijoje. Jį statydino turtingas valdovas ir kaštavo daugelį milijonų. Visas pastatas yra gryno marmuro ir įrengtas taip, kad jo gyventojams netrūktų jokių patogumų. Kiekviename lange, o jų yra 3462, įtaisyti keisti muzikos instrumentai, kurie vėjui pučiant groja nuostabią melodiją. Dėl to ir visas pastatas pavadintas "Vėjų namais."

Kapinių antkapiuose dažnai užtinkama keistų ir romantiškų prašų, bet pats romantiškiausias paminklas yra Kaukaze, Bakchisarai mieste. Paminklas statytas kažkokio totorių vado vienai lenkų kunigaikštytei, kuri yra mirusi jo nelaisvėje. Antkapio statula verkia — kas minutę išlieja, simbolizuodama graudžią ašarą, po vandens lašelį. Išspausiti per minutę vieną ašarą nebūtų didelis dalykas, bet išstėti ilgiau kaip tris šimtus metų, ką daro statula, jau kitas klausimas.

Pavadinti šuns vaiku nėra komplimentas, o Amerikoje už tą "garbę" ir teismas kerpa. Šuo lieka šunim, bet ištikimas žmogaus draugas. Štai, vienas italas L. Alotto tarėsi: — Koks čia gyvenimas, persipiausių gerklę nuo ausies ligi ausies.

Nedelsdamas įsigyk "LIETUVOS ARCHYVĄ"
(BOLŠEVIZMO METAI)

Knyga vaizdžiai piešia originaliais dokumentais komunizmo smurtą ir lietuvių kančias. Neįkainojamas vertės ir pirmoji tos rūšies knyga Amerikos spaudoje. Knyga turi 428 puslapius. Kaina—\$3.00. Šią atkarpą pasiųskit kartu su 3.00 dol. šiuo antraštu:

"DARBININKAS",
680 BUSHWICK AVE. BROOKLYN 21, N. Y.

Gerb. Tamsta,
Malonėkit prisijusti ..... egz. "LIETUVIŲ ARCHYVO"
sekančiu adresu:
Vardas ..... Pavardė .....
Adresas .....
PS. Pinigus, sumoje ..... siunčiu laiške.

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.,
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. A Pplegate 7-7083

SCHOLES BAKING, Inc.
V. Lukas — Vedėjas
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 4-8802
Lietuviška duona — geriausia duona. Mes kepame duonas, pyragus ir pyragaličius pagal visų skonį. Tortai, ypatingai pyragai vestuvėms, krikštynoms ir kitokioms iškilmingoms progoms. Užsakymai išpildomi kogeriausiai. Išvežiojame į krautus ir privačius namus.

Lithuanian Furniture Co. MOVERS
— SO 8-4618
INSURED and BONDED
Local and Long Distance Mover
326-328 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

"DARBININKO" SPAUSTUVĖJE
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y.
PRIIMAMI SPAUSDINTI:
● Žurnalai ● Parengimų programos
● Laiskraščiai ● Plakatai
● Knygos ● Bilietai
● Jubiliejiniai leidiniai ● Vestuvių kvietimai
IR ATLIEKAMI KITI
SPAUDOS DARBAI
Užsakymus siųskite:
"DARBININKAS"
680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GL. 5-7068

Class. tel. EV. 4-9672 Office tel. EV. 4-6639 Namų tel. EV. 4-1913
Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas
SALĖ IŠNUOMOJAMA ŠOKIAMS
VESTUVIŲ POKILAMS IR T. T.
J. Zakaras, Mgr.
280 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.

Jau 12 metų, kai visi klausio
"LIETUVOS Apsiminimū"
RADIO VALANDŲ
kurios yra transliuojamos
SEŠTADIENIAMS
iš New Yorko stoties
WED 1330k-107.5m
DIREKTORIUS
Jokūbas J. STUKAS
asistuoja Alf. PETRUTIS
1264 WHITE ST.
HILLSIDE, N. Y.
Tel. WA 6-3325.

Help wanted Female
DARBININKĖS
patyrusios dirbti su Merrow mašinomis įvairius darbus. Geras atlyginimas. Kreiptis:
Princess Knitting Mills
95 McKibben St. (kampus Manhattan Ave.), Brooklyn, N. Y.
SIUVĖJOS
Merrow ir Singer mašinomis mokančios siūti megztinukus ir megztinius kostiumus. Pastovus darbas. Kreiptis:
GERARD KNITTING MILLS
694 Metropolitan Ave.
Tel. STag 2-5428 Brooklyn, N. Y.

Wake Up! Sign Up! Look Up!
Join the
GROUND OBSERVER CORPS
CALL CIVIL DEFENSE

think twice... THEY ONLY LIVE ONCE!
Children at play are accident bait. So teach them how to take care of themselves. As a citizen, as a parent, as a driver accept your responsibility.
BE CAREFUL... the life you save may be your own!
SPONSOR'S NAME
Ad No. CS-69-3
Summer Safety Ad—100 lines (2 cols. x 50 lines)

JOHN DERUHA, M. D.
Inkstų, pūslės, odos, kraujo, višturių ir kitų ligų gydytojas.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th STREET NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Tel. Evergreen 6-5181
KARL EHMER — PORK STORES
Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuvėse:
69-38 Myrtle Ave. Glendale, N. Y.
136-59 Roosevelt Avenue Flushing, N. Y.
68-38 Forest Avenue Ridgewood, N. Y.
60-04 Woodside Avenue Woodside, N. Y.
185-24 Horace Harding Blvd Fresh Meadows, Flushing
219-17 Jamaica Avenue Queens Village, N. Y.
176 Rockaway Avenue Valley Stream, N. Y.
4380 White Plains Road Bronx, N. Y.
19 West Post Road White Plains, N. Y.
MAIN STORE
6202-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

PARDUODAM NAMUS
Turime gerų namų pardavimui—Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomojame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.
J. P. MACHULIS
REAL ESTATE & INSURANCE
8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Virginia 7-1896

NEW YORK
Tel. Evergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(Armakauskas)
Graborius-Balsamuotojas
Moderniška Kopyčia
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

BOSTON, MASS.
S. Baracevičius ir Sūnus
FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. South Boston 8-2590

Tel. STag 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. Ballas — Direktorius
Alb. Baltrūnas—Balton
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC

WAITKUS FUNERAL HOME
167 WEBSTER AVE.
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška kopyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemlausomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale saukite: Tel. TR 6-6434

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija.
Tel. Virginia 7-4499

ZALETSKAS FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Kopyčia šermentims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

Evergreen 8-9770
Joseph Garszva
Graborius-balsamuotojas
231 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

ISPANIŠKAS DZINGELIS
Kveplančio Dzingello šaknis turi padavimų nuo senovės, kad Dzingelis buvo vartojamas nuo išputimų, duslinastroskulio, neatgavimo kvapo, nuomario, paralyžiaus, dieglių ir skausmingų mėnesinių; uždegus kveplančio Dzingello šaknis yra gerai aprūkyti lignonio kambari ir patį lignonį suskutus šaknis darytis arbatą ir gerti, sutrynus šaknis maišyti į tabaką — rūkysi ir džiaugsiesi malonių kvepėjimų. Svaras Dzingello \$3.00; kvoteris svaro \$1.00.

Skaitykite ir platinkite "DARBININKĄ"
Skaitykite ir platinkite "Sv. Pranciškaus Varpelį!"

ALEXANDER'S CO.
114 BROADWAY
SOUTH BOSTON 27, MASS.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
Kabaretas
VYT. BELECKAS, savininkas
Baras, SALĖ vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.
1833 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
 APJUNGĖS
 AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
 600 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJENOS

Naujos viltys ir galimybės

Atkelta iš 6 pusl.

Kas konkrečiai dabar darytina?

Kaip jau minėta, smulki procedūra paaiškės tik paskelbus įstatymui vykdyti taisykles. Paruošiamieji darbai jau atliekami. Šios savaitės pabaigoje organizacijų atstovai Washingtone tarsis su administratoriumi įvairiais procesualiniais klausimais.

Šiuo metu yra labai svarbu, kad kiekvienas pabėgėlis, kuris norės vykti į Ameriką, skų-

biausiai užsiregistruotų Amerikos konsulate, jei ligi šiol nėra to padaręs. Balfio pirm. kan. prof. J. B. Končius išsiuntė Balfio igaliotiniams Europoje atitinkamas instrukcijas ir tas jau vykdoma.

Kol kas darbo ir buto garantijų blankai (formas) nėra išleisti. Balfas, norėdamas kuo greičiausiai jais aprūpinti, prašo suinteresuotus asmenis, jeigu ligi šiol nėra to padarę, pranešti savo adresą Balfio įstaiagai: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Kai tik administratoriaus įstaiga išleis blankus, Balfas skubiausiai juos išsiuntinės.

Tėvai L. Andriekus ir A. Prakapas

išvyko Torontan naujosios Priskėlimo par. žemės pašventinimo iškilnėms. Vieta, kurioje bus statoma bažnyčia, buvo iškilmingai pašventinta rugp. 23 d. Progai pritaikyta pamokslą sakė T. Leonardas Andriekus, OFM.

Į moksleivių atkū stovyklą kuri įvyksta šią savaitę Marianapolyje, Thompson, Conn., iš New Yorko išvažiavo būrelis moksleivių ateitininkų. Stovykla prasidėjo šeštadienį ir tęsis visą savaitę. Pasibaigs sekmdienį, rugpiūčio 30 d. iškilmingu posėdžiu.

"Draugo" romano konkursui

sudaryta iš New Yorko rašytojų bei kultūrininkų juri komisija penktadienį, rugp. 21 d., buvo susirinkusi posėdžiu. Juri komisija pasiskirstė pareigomis: pirm. Pr. Naujokaitis, sekret. Dr. A. Šešplaukis, komisijos nariai: kun. V. Dabušis, St. Zobarskas ir A. Vaičiulaitis. Posėdyje taip pat dalyvavo ir kun. V. Bagdanavičius, vienas iš Draugo redaktorių.

Rugsėjo mėn. "Aidai"

jau baigiami spausdinti ir kita savaitę bus išsiuntinėti skaitytojams.

Tačiau ne visi likę tremtiniai turi giminų ar pažįstamų, kurie galės sudaryti ar parūpinti garantijas. Europoje Balfio įstaigos baigia registruoti tokius asmenis ir netrukus apeliuosime į visuomenę, prašydami juos aprūpinti garantijomis. Kas galėtų sudaryti garantiją, arba tarpininkauti rasti kvietėją, malonėkite taip pat Balfio įstaiagai pranešti savo adresą. Tiems asmenims Balfas patieks pasirinktinų asmenų sąrašus.

Pagal ankstyvesnį DP billių atvyko apie 30,000 lietuvių. Visi jie įsikūrė, susirado darbus ir butus ir nesudaro kvietėjams jokios problemos. Padėkime likusiems sveikiesiems ir dar galintiems emigruoti lietuviams atvykti į Ameriką.

BALFIO CENTRAS

Iš Paryžiaus

rugp. 18 lėktuvu atskrido į New Yorką Ežerskių šeima su trimis mažais vaikučiais. Jų atvykimu rūpinosi inž. K. Puškorius. Naujieji ateiviai aplankė Darbininko redakciją ir papasakojo savo pirmuosius išpučius. Clevelande mano pastoviai apsigyventi ir įsikurti.

Neries Stipendijų Fondas

yra paskyręs 200 dol. premiją už geriausį rašinį tema "Mokslas siekiančio lietuviškojo jaunimo problemos ir jų sprendimas". Konkurse galėję dalyvauti visų kraštų lietuvių studentai. Pristatyti konkursinius darbus terminas baigėsi rugp. 15 d. Konkursui yra atsijusta sudaro Dr. Br. Nemickas, Leonardas Dambriūnas ir P. Jurekus. Rezultatai bus paskelbti iki rugsėjo 15 d.

Stepas Zobarskas,

"Gabijos" literatūros žurnalo redaktorius išvyko atostogų. Kelionėje žada aplankyti Bostoną ir paskui traukti į Kanadą pas savo bičiulius.

Algis Vedeckas,

tarnaujantis Amerikos kariuomenėje, baigęs Medical Corps, šią savaitę išvyksta į Europą tęsti savo karinės tarnybos.

P A D Ė K A

Mūsų mylimai mamytėi, Valentina Tomkienei, netikėtai mirus, didelio liūdesio valandoje mus užjautusiems ir parėmusiems šioje didelėje nelaimėje, tariame nuoširdų ačiū:

Great Neck'o Lietuvių Bendruomenėi, vietos Lietuvių Vyru Choriui, "Šviesos" sambūriui, "Kario" redakcijai ir visiems draugams, bei pažįstamiems.

Liucija, Vaidevutis ir Mindaugas Tomkai.

GIMTASIS KRASTAS TRAUKIA ir Hollywoodo žvaigždes. Filmu žvaigždė Elizabeth Taylor su savo vyru Michael Wilding iš New Yorko išskrido į Angliją parodyti savo tėvams sulaukto sūnelio. Jie ten laukys ir bažnyčia, kurioje susituokė.

NEGI TAI GALETUM UŽMIRŠTI?

Gal kada teko jums važiuoti pro Brocktoną į East Bridge-water? Kelias iš miško veda pro retėjancius namus, apkašytus žalumos kuokštų. Netrukus jūs pamatote aukštas pušis, kurios čia stovi jau nežinia kiek metų, kaip senos, žalią vainiką iškėlusios Lietuvos miškų karalienės. Perkūnai apskaldė joms viršūnes, vėtros aplaužė šakas, bet jos atlaiko visas oro atmainas.

Tokios jos stovi ir prie Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vienuolyno, kurį akis pagauna, kai važiuoji anuo keliu. Galimas daiktas, kad važiavai ir tuo metu, kai jame buvo sugužėjusios seserys iš visos rytinės Amerikos — nuo Pensylvanijos kalnų, kur jų vienuolynas gimė, iki melsvojo Atlanto prie didžiojo Bostono miesto. Netoli jo yra Brocktonas, o jame seserų centras, pačiame pakraštyje.

Tai gi, jeigu pro tą vietą keliai liepos ir rugpiūčio viduryje, galėjai užėti į vienuolyno vidų. Būčiau radęs seseris susėdusias į suolus, kaip mokinės, kurias jos ištisus metus mokė, dabar jos pačios mokėsi: pedagogikos ir liuanistikos. Galėjai išgirsti skardų kun. St. Ylos balsą, kai jis kalbėjo apie lietuvių tautos retas ypatybes, arba M. Avietėnaitę, kuri moka gražiai angliškai lietuvių praeities perlų paberti, arba ir S. Sužiedėlį, braidžiojusį po Lietuvos senovę. Na, o palikęs paskaitas, valandėlei galėjai staptelėti kopyltėlyje ir sukauti. Ji tokia maža, kad vasarą seserys nebesutelpa, o senukams ir seneliams, kurie turi čia prieglobsties namus, vietos vos užtenka pritaipi. Tuojuo pagalvotumei: taip jau negali žmonės prie Dievo altoriaus kankintis. Reikia erdvės — nės kopytėlysi!

LIETUVIŠKOS FILMOS ATVIRAME ORE

Rugpiūčio 29, šeštadienį, Pr. Lapienės vasarvietėje, Stony Brook Lodge (Stony Brook, Long Island), lietuvis filminkas Kazys Motūzas rodyš filmas iš "šeimos albumo", Amerikos lietuvių ir Lietuvos gyvenimo. Nebus įžangos nei aukų rinkimo. Kviečiame gausiai apsilankyti ir pasigėrėti retai arba niekada nematytais vaizdais. Po filmų šokiai.

Pr. Lapienė, vasarvietės vedėja

IŠNUOMOJAMI 2 atskiri kambariai. Kreiptis po 6 v. vak. adresu: A. KAUNAS, 103 So. 4th St., Brooklyn 11, N. Y., arba nuo 7 val. iki 20 val. tel. U. L. 87821.

BOSTONO ŽINIOS

Vyčiai susirenka

Vyčių Seimo paruošiamieji darbai yra jau baigti. Seimo Rengimo Komisija ir Centro Valdyba laukia atstovų ir svečių, kurie jau pradeda suvažiuoti.

Posėdžiai vyks Hotel Statler salėse. Tas viešbutis yra netoli Arlington stoties. Ji yra lengvai pasiekama iš bet kurio Bostono punkto. Kas vyksta iš So. Bostono, važiuoja į Park Street, o ten persėda ir išlipa Arlington St. Viešbutyje pasiteirauti, kur vyksta Knights of Lithuania posėdžiai.

Visi Bostono ir apylinkių lietuvių kviečiami atvykti ir mielai laukiami, jei ne visų posėdžių metu, kas negali, tai bent į svarbesnius posėdžius ir pamaldas. Čia prašome įsidėmėti Seimo programą, kuri buvo jau atspausdinta anksčiau "Darbininke". Primename jės svarbesnius punktus:

Rugp. 27 d. (ketvirtadienį) atvykstančių atstovų ir svečių registracija ir 8:30 val. vak. jų sutikimas pobūvyje.

Rugp. 28 d. (penktadienį) iškilmingos pontifikalinės mišios 8 val. ryto šv. Petro parapijos bažnyčioje. 10.30 seimo atidarymas, 2:00 val. p.p. posėdis. 8:00 val. vak. — pasilinksminimas ir pobūvis.

Rugp. 29 d. (šeštadienį) gedulingos mišios 8:30 val. ryto šv. Petro parapijos bažnyčioje. Po pamaldų išvyka į Lawrence pr. a. Mykolo Norkūno kapo. 10:30 val. posėdis Hotel Statler, Bostone. 2:00 val. p.p. iškilmingas posėdis Vyčių 40 metų jubiliejui paminėti. 5:00 val. vak. išvyka į Plymouth, Mass.

Rugp. 30 d. pamaldos šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje 10:00 val. 2:00 val. p.p. baigiamasis seimo posėdis. 6:00 val. vak. Seimo uždarymas banketu Hotel Statler.

Vyčių organizacija, tiek daug gražaus lietuviško ir katalikiško darbo atlikusi per tuos 40 metų, užsitarnauja visų mūsų dėmesio ir pagalbos.

Darbininko redakcija iš savo pusių nuosirdžiai sveikina sukaktuvininkus vyčius, linki kuo geriausios sekmės Jubiliejui Seimui ir visiems vyčiams išvertmės kilniame darbe Dievui ir Tėvynei!

LDS CENTRO VALDYBA

- 50 Cottage St., Norwood, Mass.
- Garbės Pirmininkas J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D.
- Dvasios Vadai Kun. Pr. A. Virmauskas 50 W. Sixth Street, So. Boston 27, Mass.
- Pirmininkas Vincas J. Kudirka 37 Franklin Street, Norwood, Mass.
- Vice Pirmininkai Pranas Razvadauskas 5 G Street, So. Boston 27, Mass. Vladas Paulauskas 575 Lawrence St., Lowell, Mass.
- Sekretorius Antanas F. Kneizys 50 Cottage Street, Norwood, Mass.
- Finansų Sekretorius Antanas Pell 32 Wilder Street, Brockton 68, Mass.
- Uzdininkė Blanche Cunys 409 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.
- Revizijos Komisija Kun. Jonas Bernatonis B'nediktas Jakutis Nell Meškūnas

Kun. Albertas Kontautas laimingai grįžo iš kelionės po Europą, kur užtruko beveik du mėnesius. Jis aktyviai įsijungia į Vyčių Seimo parengiamuosius darbus.

Mokslas prasidės rugsėjo 14 d.

Po ilgų svarstymų ir persvarstymų Bostono mokyklų komitetetas galutinai nusistatė pradėti mokslą visose mokyklose pirmadienį, rugsėjo 14 d. Tą dieną pradės darbą ir mūsų parapijos mokykla.

Vaikų meškeriojimo šventė

bus Bostone ketvirtadienį, rugp. 26 d., tarp 11 ir 1 val. Castle Island. Sugavusiam didžiausią žuvį bus skirta premija. Dalyvauti gali visi vaikai ligi 16 m.

Į moksleivių ateitininkų stovyklą

Marianapoly iš Bostono išvyko šeštadienį, rugp. 22 d., apie 20 moksleivių ateitininkų. Grįš rugp. 30 d. vakare. Buvo nuvežti sendraugių automobiliais.

Brangiau mokėsime už vandenį

Pagal turimą projektą numatoma pakelti mokestį už vandenį apie 33 procentus. Jei šis projektas bus patvirtintas, tai nuo spalio mėn. 1 d. vanduo 130 val. p.p. iškilmingai bus brangesnis. Mayor Hynes šį projektą jau patvirtino.

125.000 dolerių suaukojo

kovai su vaikų vėžio liga, pagerbiant žymų sportininką Ted Williams Hotel Statler rugp. 18 d. Visi svečiai už vakarienę mokėjo po 100 dolerių. Vien Kennedy fondas davė 50.000 dolerių.

K. J. P.

"DARBININKO" RĖMĖJAI

"Darbininką" aukomis yra parėmę ((tąsa iš nr. 59):

- Po \$7.00 — Mrs. P. Yankus, Brooklyn, N. Y.
- Po \$5.00 — P. Gražys, A. Laučius, S. Kamaitis, V. Botiris, Brooklyn, N. Y., Mrs. O. Sveikatiene, Bronx, N. Y., K. Baltrušaitis, Kennebunk Port, Me., Mrs. A. Shay, No. Andover, Mass., J. Girdvainis, Cicero, Ill.
- Po \$3.00 — Mrs. U. Šarkus, F. Mickunaitis, M. Tomasickas, Brooklyn, N. Y., Mrs. P. Avizonis, Dumont, N. J., J. Radavičius, Detroit, Mich., V. Alseika, Cleveland, Ohio.
- Po \$2.00 — BROOKLYN, N. Y. — B. Gedėika, Mrs. A. Stripeikis, M. Kanapinskas, A. Reventas, M. Kučinskas, Mrs. B. Wallace, B. Endriukaitis, V. Balalis, Mrs. M. Zakevičius, A. Musteikis, Mrs. B. Adomaitis, A. Šetikas, L. Kopper, G. Juškaitis, A. Mikolaitis, V. Vaškūnas, M. Butrimas, Mrs. O. Kadišienė, J. Cesaitis, Mrs. A. Bražinskas, Mrs. A. Buivydas, Mrs. P. Rimkūnas, J. Matycas, Mrs. O. Sijevičienė, Mrs. J. Karpus, M. Putinas, Miss I. Mikulskytė, A. Kirkyla, F. Pečiukaitis, Mrs. E. Černiauskas.
- NEW YORK, N. Y. — E. Burdulis, A. Noakas, J. Venslauskas.
- MASPETH, N. Y. — G. Matusevičius, Mrs. A. Laukaitis, P. Šlapelis, F. Yočis, Mrs. J. Paulauskas, M. Kaminskas.
- GREAT NECK, L. I., N. Y. — Miss V. Arnastauskaitė, F. Navickas.
- LONG ISLAND CITY, N. Y. — P. Dapkevičius, Mrs. E. Galchus.
- NEW JERSEY miesteliai. — Miss R. Barauskaitė, Jersey Ci-

ty, N. J., K. Bakšys, Fairview. Mrs. A. Šikšnius, Hillside. Mrs. U. Stankus, W. Orange, A. Daukshas, E. Orange. Mrs. M. Daugila, Freehold, J. Zemaitis, Millburn. Mrs. E. Chemasko, Roselle Park.

MAINE state miesteliai — F. P. Miller, Auburn. J. Kničiūnas, E. Milinocket. Mrs. J. Šematauskienė, Lewiston.

LOS ANGELES, Cal. — Mrs. M. Chris-Miškis, Wm. Mitkus, Mrs. A. Šliakis.

KENOSHA, Wisc. — G. Počius, Mrs. S. Bagdonas.

Mišrių valst. miesteliai — R. Shaw, Seattle, Wash., Mrs. M. Petrauskienė, E. Chicago, Ind., Z. Lukšys, Providence, R. I., J. Walker, Washington, D. C., Vl. Motiekaitis, South Gate, Cal., Mrs. M. Didik, Omaha, Nebr., Mrs. E. Jurgutaitienė, Kansas City, Kansas; M. Waitkevicz, Oregon City, Ore.

TORONTO, Ont., Canada. — Mrs. B. V. Gedvilienė.

Širdingai dėkodami, linkime Viešpaties palaimos visiems mūsų rėmėjams.

T. T. PRANCISKONAI

PARDUODAMA saldžių gėrimų (sodės) gamybos įmonė, plačiai žinoma Bostono apylinkėje. Pirkėjui gera proga ir laiminga ateitis. Dėl platesnių žinių kreipkitės: B. EIDENT, 26 Lincoln Parkway, Somerville, Mass.

Lietuvių Radio Draugijos Programos

J. P. GINKUS, Direktorius
 Trečiadieniais 9:30 val. vak. — WWRI 1600 kc — 5000 w.
 GYVUOJA PER 23 METUS
 Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika.
 495 GRAND ST., J. P. GINKUS, Direktorius
 Tel. EV. 4-9293
 AD JEZAVITAS, Muzikos Dir.
 BROOKLYN 11, N. Y. J. VALAKAS, Pranešimų Dir.

Papuoši savo kambarį ar įstaiga ir prisiminsi Lietuvą, įsigijęs

GIPSINIŲ LIETUVOS LAISVĖS STATULOS BARELJEFA

pagamintą pagal skulptoriaus V. Kašubos projektą.

KAINA \$4.00

Gaunamas:

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJ, 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.